

جنبش دانشجوئی آذربایجان

گله جک بیزیمدیر

تقدیم می کند

۱۹ اردیبهشت، مجموعه مقالات و خاطرات

اردیبهشت ۱۳۸۶

فهرست مطالب

۱۹ اردیبهشت روز دانشجو در آذربایجان

نکاتی چند پیرامون برگزاری مراسم ۱۹ اردیبهشت روز دانشجو در آذربایجان

نوزده اردیبهشت (روز دانشجو در آذربایجان) در دانشگاه تبریز چه اتفاقی افتاد؟

خاطرات یک دانشجوی فعال از مراسم ۱۹ اردیبهشت سال ۱۳۷۴ دانشگاه تبریز

اظهار نظر یکی از اعضای فعال شورای مرکزی مجمع دانشگاهیان آذربایجان

در نشست جمیعی از دانشجویان، سردبیران و فارغ التحصیلان دانشگاههای تبریز، دانشگاه آزاد تبریز،

دانشگاه تربیت معلم آذربایجان و دانشگاه صنعتی سهند عنوان شد

بیانیه شماره ۵ جمیعی از دانشجویان و فارغ التحصیلان (کمیته پیشنهاد دهنده روز ۱۹ اردیبهشت بعنوان روز

دانشجو در آذربایجان)

چرا ۱۹ اردیبهشت روزی زیبنده برای جنبش دانشجوئی آذربایجان؟

۱۹ اردیبهشت ۱۳۷۴ تاریخینده آپارتايد علیهينه باغيران اوبرنجي لره اتحاف

۱۹ اردیبهشت ۱۳۷۴ و قارداشیمین خاطیره لری

پخش صدها نسخه بیانیه به مناسبت روز دانشجوی آذربایجانی در دانشگاه آزاد مراغه

اعتراضات دانشجوئی در دانشگاه سهند مقدمه ای بر گسترش مطالبات ملی دانشجویان آذربایجان

آذربایجاندا اوبرنجي گونو: ۱۹ اردیبهشت ان اویغون گون

اعتراضات گسترده دانشجویان آذربایجانی و دستپاچگی تحلیلگران سیاسی

گونئی آذربایجان اوبرنجي حرکاتیندا ينته نك لر و يترسیزليک لر

به مناسبت روز ۱۹ اردیبهشت(روز دانشجو در آذربایجان)

آذربایجان اوبرنجي حرکاتينين گليشيم سوره جى و بوگونكو دورومو

۱۹ اردیبهشت روز دانشجوی آذربایجانی

هاردان هارا گلديك .....(تا ۱۹ اردیبهشت گامى ديگر)

متن بيانیه دانشجویان تورک دانشگاههای ایران بمناسبت روز جهانی حقوق بشر در آذرماه سال ۱۳۷۲

اعتراضیه دانشجویان آذربایجانی دانشگاههای تهران

[بمناسبت طرح فاصله اجتماعی و پرسشنامه موهن صدا و سیما]

(دوازدهم اردیبهشت ۱۳۷۴)

بيانیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی تبریز در مورد توزیع پرسشنامه فاصله اجتماعی(اردیبهشت ۱۳۷۴)

۱۹ اردیبهشت روز دانشجو و ضرورت دگردیسی در مجمع دانشگاهیان آذربایجان (تولیوم)

بررسی مواضع و عملکرد جنبش دانشجوئی آذربایجان در سال ۱۳۸۵

*۱۹ اردیبهشت، آذربایجان اوپرنجی گونو موناسبتی ايله، اوپرنجی يولو***

Azərbaycan öğrənci günü qutlu olsun !

گونئی آذربایجان اوپرنجی حرکاتیندان اونملی آچيقلاما

۱۹ اردیبهشت روز دانشجو در آذربایجان

این روزها با اوج گرفتن حرکت ملی آذربایجان جنوبی در داخل و خارج از کشور عوامل امنیتی رژیم جمهوری اسلامی نیز بر فشار خود علیه فعالین حرکت بویژه جوانان و دانشجویان افزوده اند. همه روزه خبرهایی مبنی بر دستگیری سردبیران نشریات دانشجوئی، دانشجویان اعضا مجمع دانشگاهیان آذربایجان و سایر فعالین جوان شنیده می شود. هیچ شکی در این نیست که رژیم از پا گرفتن جنبش ملی دانشجویان آذربایجان شدیدا نگران است و همه دسایس و حیل خود را بکار می گیرد تا بهر نحوی که شده آنها را سرکوب و یا منحرف نماید. دانشجویان آذربایجانی از اواخر دهه شست و بویژه دهه هفتاد همیشه در نوک پیکان حمله شونیسم و عوامل امنیتی رژیم قرار داشته اند ولی علیرغم همه اینها بلحاظ خاصیت سیالی و روانی دانشگاهها رژیم هرگز موفق به شکست این جنبش نشده است. با توجه به شرایط فوق العاده حساس و پیچیده منطقه جنبش ملی دانشجویان آذربایجان نیاز به بازاری و سازماندهی مجدد توان خود دارد. اگرچه این جنبش در قالب تجمعات اعتراض آمیز، کنفرانسها و نشریات دانشجوئی همواره حضور و تاثیر خود را بر کلیت حرکت ملی آذربایجان جنوبی نشان داده است، اما علیرغم همه اینها بایستی همواره و بصورت پیوسته نسبت به نوسازی خود و اتخاذ تاکتیکها و شیوه های جدید مبارزاتی اقدام نماید. اعتصاب غذای دانشجویان دستگیر شده بعنوان یک تاکتیک مبارزاتی در این اواخر عوامل امنیتی را دستپاچه کرده است. ادامه این تاکتیک و اعلان مظلومیت دانشجویان به سازمانهای جهانی حقوق بشر ضمن تقویت جایگاه بین المللی حرکت ملی آذربایجان باعث عقب نشینی رژیم حواهد شد. با مرور به تاریخ گذشته جنبش دانشجوئی آذربایجان بویژه دهه هفتاد ضمن درس گرفتن از تجارب تاریخی گذشته می توان انگیزه مبارزه در دانشجویان جوان و جدیدالورود را تقویت نمود. حوادث بارز و زیادی در تاریخ جنبش دانشجوئی آذربایجان بوقوع پیوسته که هریک از آنها قابل بررسی و تأمل است. در اینجا هدف بررسی این حوادث تاریخی نیست، بلکه ذکر یک ضرورت تاریخی است. ۱۶ آذر بعنوان روز دانشجوئی در ایران و یا حوادث ۲۰ تیر نمی تواند بعنوان نکته انتکای جنبش دانشجوئی آذربایجان باشد. لذا جنبش دانشجوئی آذربایجان بایستی بتواند روزی را بعنوان جنبش دانشجوئی آذربایجان برای خود تعیین کند و در این روز ضمن انسجام داخلی خود قدرت، وجود و حضور خود را اثبات نماید. دانشجویان آذربایجانی در همه دانشگاههای ایران هریک به نوعی نقش قابل توجهی در پرورش حرکت ملی آذربایجان داشته اند اما نقش دانشگاه تبریز بعنوان یک دانشگاه مادر در مرکز آذربایجان غیرقابل انکار است. دانشجویان و فارغ التحصیلان فعل در دهه هفتاد معتقدند که **۱۹ اردیبهشت سال ۱۳۷۴ روزیکه در آن دانشجویان آذربایجانی دانشگاه تبریز در اعتراض به طرح پرسشنامه فاصله اجتماعی اقدام به تظاهرات نموده اند، نقطه عطفی در تاریخ جنبش دانشجوئی آذربایجان است** (صفحات ۴۱، ۷۱، ۸۸، ۱۷۵، ۱۸۱، ۱۷۵، ۱۲۸۴، یاز ۱۲۸۴، متاسفانه این آذربایجان، ویژه نامه آزاد، نشریه اجتماعی، تاریخی و فرهنگی دانشگاه تبریز، یاز ۱۲۸۴، متاسفانه این نشریه توقيف شده است).

بنظر میرسد با توجه به نزدیک شدن **۱۹ اردیبهشت** در صورت اجماع نظر فعالین دانشجوئی این روز می تواند بعنوان **روز سراسری جنبش دانشجوئی آذربایجان** شناخته شده و بر این اساس مراسم هایی در سطح دانشگاههای کشور ترتیب داده شود. در اینصورت ضمن اینکه دانشجوی آذربایجانی نیز می تواند روز مخصوص بخود داشته باشد از سایه روز ۱۶ آذر بعنوان روز جنبش دانشجوئی ایران خارج و بعنوان یک جنبش مستقل جوان و ملی اعلام حضور نماید.

ما جمعی از دانشجویان و فارغ التحصیلان آذربایجانی ضمن پیشنهاد روز ۱۹ اردیبهشت بعنوان روز دانشجوئی آذربایجان از سایر فعالین دانشجوئی نیز خواهشمندیم نظر و عقیده خود را در این خصوص اعلام دارند.

از طرف جمعی از دانشجویان و فارغ التحصیلان آذربایجانی ۱۳۸۵ فروردین ماه

نکاتی چند پیرامون برگزاری مراسم ۱۹ اردیبهشت روز دانشجو در آذربایجان

در حالیکه زمان چندانی به برگزاری مراسم روز ۱۹ اردیبهشت، روز دانشجو در آذربایجان باقی نمانده است عوامل به اصطلاح فرهنگی و حراستی در داخل دانشگاهها و نیروهای امنیتی خارج از دانشگاه با احضار دانشجویان فعال در حرکت ملی آذربایجان و گردانندگان انجمنهای ادبی و سردبیران نشریات دانشجوئی سعی در ترساندن و ایجاد رعب و وحشت در بین دانشجویان دارند. تعطیلی انجمن ادبی سهند در دانشگاه آزاد مراغه، تهدید به تعطیلی انجمن ادبی سهند در دانشگاه تبریز، دستگیری دانشجویان فعال در دانشگاه آزاد تبریز و اعضا مجمع دانشگاهیان آذربایجان، دستگیری تعدادی از دانشجویان فعال در دهه هفتاد دانشگاهها، ضرب و شتم فعالین در مراسم ۲۴ آوریل تهران، احضار دانشجویان فعال به حراست دانشگاهها و غیره به نقل از سایت <http://www.haqqimiz.blogsky.com> نمونه ای کوچک از این فشارهایست.

در چنین فضای امنیتی بوجود آمده از سوی رژیم، متاسفانه بعضی از موج سوران حرکت ملی آذربایجان که عادت به مصادره هر حرکتی به نفع خود داشته و خود را بنیانگذار حرکت ملی آذربایجان می دانند (اين در حاليست که هر گونه حرکت مشتبهان و حتى موجودت و نقاشان مدبوغ حنيش دانشجوئي آذربایجان است) در مصابحه با راديوها و تلوزيونهاي منصور به حرکت ملی آذربایجان سعی در تصاحب اين روز به نفع خود و جريانشان دارند. جنبش دانشجوئی آذربایجان همواره به دليل جلوگيري از ایجاد نفاق و چند دستگى در حرکت ملی آذربایجان با سعه صدر برخورد نموده و از هرگونه افشاگری در مورد اپورتونیستها و لمپنهای حرکت خودداری نموده است. اين نوع رفتار متاسفانه در بعضی مواقع باعث سو استفاده بيشتر بعضی از آقایان شده است. خود اين آقایان نیز خوب می دانند که جنبش دانشجوئی بيشترین هزینه را در راه آرمانهای مقدس حرکت ملی آذربایجان پرداخت نموده و پس از پی بردن به بی کفايتی اين آقایان مسیر خود را از چند سال پيش از اين آقایان جدا نموده است. مروری کوتاه بر لیست زندانيان سياسي آذربایجان منتشره از سوی آسمک خود گواهی معتبر بر اين مسئله باشد. جنبش دانشجوئی آذربایجان به عنوان يك جنبش تسامح، برخوردي نیست که دائم ادامه داشته باشد. جنبش دانشجوئی آذربایجان به عنوان يك جنبش مستقل دانشجوئی هدف غائي ونهائي خود را در سعادت ملت آذربایجان تعریف نموده است. بنا بر این اين جنبش اجازه زائیده شدن ديكتاتوري نوبن از ويرانه هاي يك سیستم ديكتاتوري کهنه را به هيچکس نخواهد داد. اين جنبش برای نيل به اين هدف مقدس آگاهی بخشی به توده ملت را از طريق چاپ نشریات و ویژه نامه های گوناگون دنبال می کند. در کنار این نوع مبارزه فرهنگی در موقعیتهاي مناسب نیز بر علیه شونیزم از طريق تظاهرات و اعتراضات مدنی اقدام می نماید. تظاهرات روز ۱۹ اردیبهشت سال ۷۴ نیز در راستای

تظاهرات سالهای قبل(سالهای ۷۲، ۷۱) دانشگاه تبریز بر علیه اشغال قره باغ و فاجعه خوجالی قابل ارزیابی است. بنابراین مصادره این روز مبنی بر کسب اجازه برای تظاهرات از این آقایان محترم و انجام تظاهرات نا میدان ساعت شهر تبریز دروغگوئی بزرگ و نابخودنی از سوی این آقایان است. روز ۱۹ اردیبهشت روزی است که در آن جنبش دانشجوئی آذربایجان قدرت و نفوذ خود را به شوینیستها نشان داد. این جنبش مستقل و این روز تاریخی موثرترین قیام بر علیه سیاستهای شوینیستی رژیم بود که با همکاری تمامی دانشجویان اعم از دانشجویان دانشگاه تبریز و علوم پرشنگی، دانشگاه آزاد و تربیت معلم در سر در دانشگاه تبریز به وقوع پیوست. متاسفانه در آنروزها مثل حالا اینترنت و ماهواره فرآگیر نبود و این امر باعث شد که رژیم به بایکوت خبری آن پردازد، اما حداقل مردم تبریز و فعالین حرکت ملی آذربایجان و دانشجویان دهه هفتاد هرگز آنروز تاریخی را فراموش نخواهند نمود. بنظر میرسد در این شرایط حساس و تاریخی همه سایتهای اینترنتی و رادیو و تلویزیونهای منصب به حرکت ملی آذربایجان موظف به یادآوری این روز مهم و تاریخی برای مردم آذربایجان می باشند. عملکرد شک برانگیز بعضی از سایتهای اینترنتی شناخته شده در جلوگیری از پخش اخبار مربوط به این روز که از قدیم الایام علاقمند به بایکوت اصلیترین قسمت از جریان ملی آذربایجان یعنی دانشجویان هستند نیز برکسی پوشیده نیست.

امید است دانشجویان به نحو احسن بتوانند ضمن معرفی این روز به دانشجویان جدیدالورود با چاپ ویژه نامه هایی و برگزاری مراسم های متنوع در سرتاسر دانشگاههای ایران و یا در صورت صلاحیت تعطیل ساعات معینی از کلاسها درس این روز را گرامی بدارند. همچنین بجاست با ایجاد و بلاگی مشخص به همین نام دیدگاهها و گزارشات و خاطرات مربوط به این روز در اختیار علاقمندان قرار گیرد.

از طرف جمعی از دانشجویان و فارغ التحصیلان اردیبهشت ۱۳۸۵

نوزده اردیبهشت (روز دانشجو در آذربایجان) در دانشگاه تبریز چه اتفاقی افتاد؟

اشارة- با توجه به فرا رسیدن نوزده اردیبهشت روز دانشجو در آذربایجان بر آن شدیم تا نگاهی کوتاه به حوادث آن روز داشته باشیم. مطالب زیر بر گرفته از ویژه نامه جنبش دانشجوئی آذربایجان از سایت این ویژه نامه به آدرس زیر می باشد.

<http://azeroyrenki.topcities.com/>

امید است دوستانی که اطلاعات، خاطرات و یا اسنادی در ارتباط با حوادث این روز دارند جهت آگاهی فعالین جوان به ویژه دانشجویان عزیز در اختیار سایتهای اینترنتی مربوط به حرکت ملی آذربایجان قرار دهند. با توجه به اینکه در شرایط حساس و تاریخی از جنبش ملی آذربایجان قرار گرفته ایم، گرامیداشت این روز از طرف دانشجویان روحیه تازه ای در کالبد فعالین جوان خواهد دمید و از سوئی دیگر نقشه افراد و جریاناتی را که عادت به مصادره حرکت ملی آذربایجان به نفع خود و تشکیلات چند نفریشان در داخل و خارج (با فعالیت به اصطلاح دوازده ساله شان) قصد به فراموشی سپردن زحمات دانشجویان را دارند، نقش بر آب خواهند نمود.

اردیبهشت سال ۱۳۷۴

مرکز تحقیقات، مطالعات و سنجش برنامه ای صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران در تهران اقدام به پخش به پخش پرسشنامه ای زیر عنوان فاصله اجتماعی در مناطق بیست گانه تهران اقدام می نماید. در داخل این پرسشنامه سوالاتی چون

۱. اگر روزی قصد ازدواج داشته باشد، آیا حاضرید با یک فرد ترک ازدواج کنید؟
۲. چنانچه فرزند دختری داشته باشد و روزی بخواهد ازدواج کند، آیا حاضرید او را به یک مرد ترک بدھید؟
۳. برای شرکت در بعضی از مراسم خاص مثل عاشورا و تاسوعا آیا حاضرید در مجالس یا دسته جات ترکها شرکت کنید؟
۴. اگر بخواهید خانه ای بگیرید و ببینید که همسایه دیوار یا آپارتمان مجاور شما ترک هستند، آیا حاضرید در مراسم آنها شرکت کنید؟
۵. آیا حاضرید با فردی ترک در اتاق همکار باشید؟
۶. آیا حاضرید در محله ای که اکثریت آنها ترک هستند، مسکن بگیرید؟
۷. آیا حاضرید در شهری آذری زبان زندگی کنید؟
۸. آیا حاضرید با فردی ترک رفت و آمد داشته باشد، او را به خانه خود مهمان کنید و یا به خانه آنها بروید؟

در قالب طرح فاصله اجتماعی شماره ۵۹ مطرح می شود.

دانشجویان آگاه ترک دانشگاههای تهران طی بیانیه ای اعتراض خود را به این طرح اعلام می دارند.

پرسشنامه توسط دانشجویان دانشگاه تهران بدست دانشجویان بدست دانشگاه تبریز می

رسد و بلافاصله تکثیر و دست به دست می گردد.

دانشجویان خشمگین شده اند. توهین صدا و سیما باعث جریحه دار شدن احساسات آنها شده است.

بیانیه هایی در اعتراض به این پرسشنامه در سطح دانشگاه و بیرون از آن و غذا خوری دانشجویان

توزیع می شود. دانشجویان به گوش یکدیگر پچ پچ می کنند و خبر مهمی را به اطلاع همدمیگر می
رسانند.

سه شنبه نوزده اردیبهشت سال هفتماد و هجاء ساعت دوازده و نیم ظهر مقابل درب اصلی دانشگاه

اطلاعیه های ریاضی که بیانگر موعد تجمع اعتراض آمیز دانشجویان است از یک روز قبل در سطح دانشکده ها نصب می شود.

اکنون ساعت دوازده و نیم ظهر روز سه شنبه نوزده اردیبهشت سال ۱۳۷۴ است و کسی نمی داند که این روز روزی تاریخی و فراموش نشدنی در تاریخ جنبش دانشجوئی آذر بایجان خواهد بود.

یکی از دانشجویان بر بالای پله های پل عابر پیاده جلو دانشگاه می رود و بیانیه ای اعتراض آمیز را قرائت می کند. پس از اتمام قرائت بیانیه ناگهان صدائی محکم و قوی جو سکوت را می شکند. مرگ بر آیات الله

همه شعار می دهند، مرگ بر آیات الله، مرگ بر لاریجانی، آذر بایجان وار اولسون- دشمنی خوار اولسون.

اور اولاد اولسون، هاده ۱۵ گرک احراء اولا.

دانشجویان خشمگین بسمت چهارراه آبرسان و فلکه دانشگاه براه می افتد. اما خیابانهای مشرف به دانشگاه بسته است. نیروی انتظامی و نیروهای امنیتی با لباسهای شخصی جلوی دانشجویان ظاهر می

شوند، زد و خورد شروع می شود. اعلامیه های اعتراض آمیز در هوا به پرواز در می آیند، دانشجویان حتی نمی توانند خود را به فلکه دانشگاه نیز برسانند. رئیس وقت دانشگاه دکتر پورفیض برای آرام نمودن دانشجویان می آید، اما کسی به حرف او گوش نمی دهد. همه می گویند او درغگوست. ماموری که در قالب فیلمبردار از دانشجویان فیلم می گرفت توسط دانشجویان نقش بر زمین می شود. پلیس سریعاً او را از محل حادثه دور می کند. شلوغی همچنان ادامه دارد. استاندار وقت عبدالعلی زاده در جمع دانشجویان حاضر می شود. دانشجویان را به داخل دانشگاه و تالار وحدت هدایت می کنند. نمایندگان دانشجویان به اعتراض بر می خیزند و در جلوی تریبون بر علیه صدا و سیما صحبت می کنند. اما ظاهرا عبدالعلی حامل پیغامی است. پیغام او اینست که رئیس صدا و سیما از این پرسشنامه بی اطلاع بوده و عوامل نشر آن مجازات خواهند شد. دانشجویان قانع نیستند اما بهر حال جلسه پایان می پذیرد. بعد از این قضیه دانشجویان دانشگاه ارومیه نیز در قالب تظاهراتی اعتراض آمیز به این پرسشنامه معتبرض می شوند و نهایتاً رادیو سراسری اعلام می کند که نویسندهای این پرسشنامه از عوامل خارجی دستور گرفته اند که به سزای عملشان خواهند رسید. تمامی دانشجویان ترک در همه دانشگاههای ایران با صدور بیانیه هایی پرسشنامه و نویسندهای آنرا محکوم می کنند، اما بالاخره آخر سر کسی نفهمید که نویسندهای پرسشنامه و طراحان آن چه کسانی بودند و چه بر سر آنها خواهد آمد....

حمیده اسکوئی اردیبهشت ۱۳۸۵

حاطرات یک دانشجوی فعال از مراسم ۱۹ اردیبهشت سال ۱۳۷۴ دانشگاه تبریز

آری ۱۹ اردیبهشت روزی که هیچ یک از دانشجویان فعال و حتی غیر فعال آذربایجانی دانشگاه تبریز نمی تواند فراموشش کند. روز طغیان دانشجوی ترک آذربایجانی بر علیه سیاستهای نژاد پرستانه جمهوری اسلامی.

روزیکه در آن دانشجویان آذربایجانی ضمن تحمل هرگونه سختی، ضجر، زندان و شکنجه خاموش نشدند و با اعتراض خود به عمل وقیحانه صدا و سیمای لاریجانی نشان دادند که شمع آزادیخواهی، عدالت طلبی و دمکراسی خواهی که ارث پدران بزرگمان ستارخان، شیخ محمد خیابانی و سید جعفر پیشه وری

بود هرگز در تبریز و آذربایجان و بویژه دانشگاه تبریز خاموش نخواهد شد. علیرغم بايكوت شدید خبری اين روز مهم و تاریخی از حافظه ملت آذربایجان پاک نشد و اینک دانشجویان دانشگاههای آذربایجان مصمم به ابدی کردن آن تحت عنوان روز دانشجو در آذربایجان هستند. واقعاً دست مریزاد.

وقتی خبر برگزاری مراسم روز نوزده اردیبهشت را شنیدم از خوشحالی اشک در چشمانم حلقه زد. یازده سال تمام از آن روز می‌گذرد. تمام خاطرات آنروز همچون فیلمی در برابر چشمان ظاهر شد و تصمیم به نوشتن این چند سطر نمودم. واقعاً نمی‌دانم از کجا شروع کنم....

در سال ۱۳۷۰ در دانشکده فنی قبول شدم. از آذربایجان و آذربایجانچی‌ها چیزی نمی‌دانستم. آرام آرام با بعضی از دوستان ملی آشنا شدم. حرفهایشان بدلم می‌نشست. همچون فردی که از خواب چندین ساله بر می‌خاست، من نیز از خواب بر می‌خاستم. آرام آرام با تاریخ خود (خدا بیامرزد مرحوم دکتر محمد تقی زهتابی را که واقعاً مدیون ایشان هستیم) و ظلمهاییکه بر ملتمن گذشته بود آگاه می‌شدم. طولی نکشید که من نیز به صف آنها پیوستم. بهار سال هفتاد و یک و اردیبهشت هفتاد و دو را نمی‌توانم فراموش کنم. دو نظاهرات مهم که بر علیه ارامنه انجام دادیم. در اردیبهشت هفتاد و دو حراست با بستن درب اصلی دانشگاه مانع از خروجمن شد و نتوانستیم صدایمان را به گوش مردم برسانیم اما در نوزده اردیبهشت هفتادوچهار قصد داشتیم دنیا صدای ما را بشنود و به همین خاطر برآشديم که به هر قيمتی که شده از دانشگاه خارج شويم و خوشبختانه توانستیم به قسمت اعظمی از هدفمان برسیم.

۱. عصر روز چهار شنبه ۱۳ اردیبهشت توسط یکی از دانشجویان دختر اعلامیه ای همراه با پرسشنامه فاصله اجتماعی بدمستان رسید. در این اعلامیه دانشجویان آذربایجانی فعال در دانشگاه تهران به پرسشنامه صدا و سیما معتبر شده بودند. پرسشنامه ای که هدفش تخریب، تحقیر و محو هویت ملیمان از سوئی و سنجش افکار عمومی آذربایجان در مقابل تفکر آپارتاید مبانه رزیم از سوئی دیگر بود. عملکرد خانمانه شوئیسم ما را شدیداً ناراحت کرد. بفکر یک اعتراض افتادیم اما طبیعتاً آخر هفته بود و دانشگاه تعطیل. انجام هر نوع اعتراض نیاز به انجام هماهنگی قبلی داشت. آذربایجانچی‌ها همدیگر را می‌شناختند و بنا براین اعلامیه‌ها و پرسشنامه‌ها دست بدست بین آنها توزیع می‌شد. منتظر بودیم تا روز شنبه فرا برسد تا همه دانشجویان تصمیم واحدی بگیرند.

۲. شنبه ۱۶ اردیبهشت آذربایجانچی‌ها دور هم گرد آمدیم. جامعه اسلامی دانشجویان تازه فعال شده بود و شورای مرکزی آن کنترل چندانی روی دانشکده‌ها نداشت. یکی از دوستانمان در دانشکده کشاورزی عضو جامعه اسلامی بود. او پیشنهاد داد که ابتدا برای سنجش موقعیت خود و دانشجویان بیانیه ای با امضای جامعه اسلامی صادر شود. پیشنهاد مورد پذیرش قرار گرفت. بیانیه ای تهیه شد و قبل از اینکه اعضا شورای مرکزی متوجه شوند این بیانیه با امضای جامعه اسلامی در سطح وسیعی در دانشگاه توزیع گردید. بعد از اینکه شورای مرکزی متوجه قضیه شد سریعاً به دست و پا افتاده و از پخش بیانیه جلوگیری کرد. اما دیگر کار از کار گذشته بود.

۳. یکشنبه ۱۷ اردیبهشت در یکی از کلاسهای درس گرد هم آمدیم تا وضعیت را ارزیابی کنیم. متوجه شده بودیم که دانشجویان شدیداً ناراحت هستند و موقعیت برای انجام یک تجمع اعتراض آمیز فراهم است. چند پیشنهاد مورد تصویب قرار گرفت. اولین پیشنهاد تعیین روز نوزده اردیبهشت برای انجام تجمع مقابل سردر دانشگاه بود تا حراست فرصت بستن دربهای اصلی را نداشته باشد.

- دومین پیشنهاد نوشتن بیانیه به امضا دانشجویان دانشگاه تبریز، سومین پیشنهاد هم نوشتن پلاکاردها، توزیع در سطح شهر و هماهنگی با سایر دانشگاهها بویژه دانشگاه آزاد و تربیت معلم.
۴. دوشنبه ۱۸ اردیبهشت. گروههای کاری مشخص شده اقدام به توزیع بیانیه‌ها در سلف سرویس دانشگاه و چسباندن آنها در سطح بولتن‌های دانشگاه نمودند. وعده تجمع اعتراض آمیز دهن به دهن می‌گشت. همه برای تظاهرات آماده می‌شدند. رابطها با دانشجویان سایر دانشگاهها ارتباط برقرار نمودند تا آنها نیز در آخرین جلسه هاهنگی این روز شرکت نمایند. بعضی‌ها مسئول نوشتن پلاکارد و بعضی‌ها نیز مسئل چسباندن آن در سطح شهر شدند. عصر همین روز پس از اتمام جلسه هماهنگی من به اتفاق چند تن از دوستان مسئول چسباندن اعلامیه‌ها در سطح شهر شدیم، از چهار راه آبرسان شروع کردیم و در امتداد خیابان امام براه افتادیم، دیوار سنگی و صیقلی شده بانک ملت شعبه آبرسان پس از نصب اعلامیه مملو از جمعیت شده بود. همه مردم و بویژه جوانان با خواندن پرسشنامه ناراحت می‌شدند و از سوی دیگر از تصمیم دانشجویان به انجام تظاهرات با خبر می‌شدند. چسباندن اعلامیه‌ها را تا میدان ساعت ادامه دادیم...
۵. صبح روز سه شنبه ۱۹ اردیبهشت من به اتفاق تیم خودم پس از خریدن چندین مازیک رنگی به سمت اتاق یکی از دوستانمان در خوابگاه شهرک امام واقع در خانه سازی رفیم. یکی از دوستان اهل کرج دانشکده کشاورزی بنام علی، الف که هم خط خوبی داشت و هم دست به قلمش عالی بود، مسئول نوشتن پلاکاردها شد. روی پلاکاردها شعارهایی چون مرگ بر لاریجانی، مرگ بر آپارتاید، آذربایجان وار اولسون دوشمنلری خوار اولسون، ماده ۱۵ گرگ اجرا اولا، تورک دیلی آزاد اولسون و ... پس از اتمام پلاکاردها آنها را در ساعت دوازده به جلو دانشگاه آوردیم تا به محض شروع تظاهرات در اختیار دوستان قرار دهیم. صبح همین روز بعضی از دوستان تمامی دیوارها و بولتهای دانشگاه را مملو از آگهی تجمع اعتراض آمیز دانشجویان بر علیه پرسشنامه فاصله اجتماعی در ساعت دوازده و نیم روز سه شنبه نوزده اردیبهشت مقابل سردر دانشگاه نمودند. بعضی دیگر از دوستان نیز بیانیه‌ها را در قسمتهایی از شهر بویژه مدارس و دبیرستانها توزیع نمودند.
۶. حالا ساعت دوازده و نیم است. سردر دانشگاه مملو از دانشجویان است. دانشجویان دانشگاه آزاد، تربیت معلم، جوانان تبریز، دانشجویان دانشکده‌های مختلف و بجهه‌های علوم پزشکی همه و همه جمع‌اند. پلیس خیابانهای مشرف به دانشگاه را بسته است و لباس شخصیها نیز همه جا حضور دارند. چند تن از آنها بر بالای پل عابر پیاده مستقر شده و از دانشجویان فیلم می‌گیرد اما دانشجویان هیچ اهمیتی به آنها نمی‌دهند. از سوئی دیگر جهانبخش خانجانی دانشجوی دانشکده شیمی بجهه شمال و از شوونیستهای مذهبی مسئول انجمن اسلامی که بعدها در دولت به اصطلاح اصلاح طلب خاتمی به عضویت حزب کارگزاران درآمد و مسئول روابط عمومی وزارت کشور عبدالواحد موسوی لاری شد همراه با میثم سعیدی دانشجوی دانشکده شیمی که او نیز به عنوان نماینده به اصطلاح اصلاح طلب از سوی دفتر تحکیم وحدت و حزب مشارکت به مجلس راه یافت، ضمن تهدید دانشجویان از آنان می‌خواستند که دست از اعتراض بردارند و به دانشگاه برگردند و الا شدیداً سرکوب خواهند شد. دانشجویان هیچ اهمیتی به حرف آنها نداده و به پاسخگوئی دندان شکن به آنها بسته می‌کردند.

۷. سر ساعت مقرر یکی از دانشجویان بر بالای پل عابر پیاده می‌رود و بیانیه‌ای می‌خواند. سپس صدایی محکم از بین جمعیت فریاد می‌زند مرگ بر آپارتاپید. پلاکاردهای حاضر شده در دست دانشجویان به بالا می‌رود و همه شروع به شعار دادن می‌کنند. در همین لحظه حمله لباس شخصیها و پلیس شروع می‌شود. زد و خورد بین دانشجویان و ماموران صورت می‌گیرد. عباس ن یکی از دانشجویان دانشکده کشاورزی کشیده به یکی از اطلاعاتیها می‌زند و عینک مامور به هوا پرتاب می‌شود. فیلمبردار اطلاعات توسط دانشجویان نقش بر زمین می‌شود و پلیس با بنزهای ویژه آنرا از مهلکه نجات می‌دهد. یک سرهنگ از من می‌خواهد که تمام کنیم. من به او می‌گویم بیا نگاه کن. اینها به تو و فرزندان و پدران تو توهین کرده اند و من از حق تو دفاع می‌کنم. سرهنگ پس از شنیدن این حرفها شرم‌سارانه از من دور می‌شود.
۸. بعضی از دانشجویان توانسته اند خود را به نزدیکی های فلکه دانشگاه برسانند اما پلیس و لباس شخصیها اجازه حرکت نمی‌دهند، ناگهان مصطفی فریاد می‌زند "بیز گندیروخ تبریزه" روحیه ای تازه در وجود دانشجویان دمیده می‌شود. اما اصرار دانشجویان بی نتیجه است. عبدالعلی زاده (استاندار وقت) و پورفیض (رئیس دانشگاه وقت) به دست و پا افتاده اند و از دانشجویان خواهش می‌کنند که به دانشگاه برگردند. دانشجویان در محاصره کامل قرار گرفته اند. خیابانها بسته است. دانشجویانیکه اصرار به رفتن بسمت چهارراه آبرسان دارند دستگیر می‌شوند و بقیه نیز با فشار نیروهای پلیس و لباس شخصی وارد دانشگاه می‌شوند. من به داخل دانشگاه بر نمی‌گردم اما بعضی از دانشجویان به تالار وحدت می‌روند تا شاهد عوام فریبی و معضرت خواهی استاندار و رئیس دانشگاه باشند.
۹. از بین نیروهای پلیس به اتفاق چند تن از دوستان فرار می‌کنیم، لباس شخصیها تا میدان قورد دنبالمان هستند تا اینکه در آنجا گمشان می‌کنیم و هریک به سمتی فرار می‌کنیم. من به مغازه پدرم می‌روم. همه می‌گویند که در دانشگاه چه خبر است؟ گویا خیابانها بسته شده و دانشجویان معارض را زده اند. خبر در همه جای شهر پیچیده است. شوونیسم ضریب محکمی دریافت نموده است.
۱۰. و اینک من بعنوان یک مهندس شاغل در یک کارخانه با چشمانی گربان به یاد روزهای مبارزه و به یاد روزهای تحصیلم در دانشگاه تبریز و به یاد دوستانیکه صادقانه از شرف و ناموس ملی خود دفاع کردند بر خود می‌التم و پس از یازده سال به استقبال آنروز تاریخی می‌روم. می‌دانم که تا رسیدن به سرمنزل مقصود راه زیادی در پیش داریم. اما هرگز فراموش نخواهم کرد شعار ریای دوستانمان درآزبیلتوب را که "گله جک بیزیمدیر".

اطهار نظر بکی از اعضای فعال شورای مرکزی مجمع دانشگاهیان آذربایجان در مورد ضرورت

برگزاری مراسم روز دانشجو در ۱۹ اردیبهشت

اولو تانرینین آدیلا

سایین و حؤرمتلی آذربایجان وورغونلاری؛

بیلدیگینیز کیمی بیر آی بوندان اونجه بیر سای آذربایجان اوپرنجیلری طرفیندن بوغا (اردیبهشت) آیینین ۱۹ - و آذربایجان اوپرنجی گونو آدلانمیشدیر. بو اوئرله برابر «جمعیت اسلامی دانشجویان زنجان» بوگون موناسیبیتینه تؤرن قورما قرارینا گلمیشلر، آنجاق بو تؤرنە موجوبز وئریلمەدی.

هابئله بوگون اینترنت دوشرگەسیندە سایین فیکیرداشیمیز اکبر آزاد جنابلاری ایکیزلر (خرداد) آیینین ۲۲ - نی آذربایجان اوپرنجی گونو اوچون اوئر وئرمیشلر.

هر حالدا، ایندیسه بو ایکی گون مطرح اولونوبور و هامیدان نظر وئرمک ایستەنلیبیدیر. منه بئله گلیرکی بوغا (اردیبهشت) آیینین ۱۹ - و چوخ موناسیب گون اولا بىلر. نیبەکی اساساً اوپرنجی گونو دونيا عوذره اوپرنجیلرە اوئم داشیيان و ياخود اوگوندە اوپرنجی طرفیندن ياددان چىخىمار بير حركت اوز وئرن گون اولور و منه بئله گلیرکی بوگون بوغا آیینین ۱۹ اولا بىلر. نیبەکی بوگوندە (البتدە يالنیز بوگوندە يوخ، بلکە نىچە گون بوندان قاباخ و سونرا) آذربایجان اوپرنجیلری خودجوش حالدا شوونىسىمرين علیھينه تظاهرات ائدیب و شوونىسىمی دىزه كۈچمەيە و ياييلان «پرسشنامە»نى دانماغا مجبور ائتىلر. مندە اوز نوبەمدە فخر ائدیرم کی اورمیەدە لیسانس دۇرەسیندە تحصیل آلدىغىم زامان، بو ايشى يولا سالانلارдан اولموشام.

هر حال هانسى گون سئچىلسەدە، بىز گرک بىرلىگىمزا بى آغىر گونلارده حفظ ائدك و هئچ بير آېرىقى سالمايا ايمکان وئرمىيەك.

دئمەلىيم بو يالنیز مىيم اوز دوشونجەمدى و آزىلتۇپ بو حاقدا هله نظر وئرمەبىپدىر.

سايغى لارلا

آيدىن صادقى ۸۵/۲/۱۶

در نشست جمعی از دانشجویان، سردبیران و فارغ التحصیلان دانشگاههای تبریز، دانشگاه آزاد تبریز، دانشگاه تربیت معلم آذربایجان و دانشگاه صنعتی سهند عنوان شد

با توجه به طرح روز ۱۹ اردیبهشت به عنوان روز دانشجو از ماههای قبل و اعلان آن در سایتهای خبری و رادیو تلویزیونهای منسوب به حرکت ملى آذربایجان و با توجه به نزدیکى روز موعد نظر، دانشجویان ضمن بحث و تبادل نظرفراؤان ضمن تاكید بر برگزاری مراسم روز دانشجو در ۱۹ اردیبهشت همه دانشجویان فعال در حرکت ملى آذربایجان را به اتحاد و اتخاذ سیاست واحد در قبال این مسئله فراخواندند. نظر كلى دانشجویان بر این بود که تشت آرا در این ضمینه بى شک موجب سو استفاده دشمنان و بدخواهان حرکت ملى آذربایجان شده و ابتكار عمل را از دست فعالین حرکت خارج خواهد نمود. در این نشست همچنین با توجه به فضای باز سیاسى بىشتر در تهران از همه دانشجویان شرکت كىننە در اردوی دانشجویان دانشگاههای تهران و اعضا فعال در مجمع دانشگاهیان آذربایجان و تمامى نشریات دانشجوئى آذربایجان در سرتاسر ایران درخواست گردید که با همكاری صمیمانه و استفاده از تمامى امکانات موجود ازایجاد بایکوت خبرى روز ۱۹ اردیبهشت جلوگیری نمایند. در پایان این نشست اظهار اميدواری گردید که دانشجویان در

حداقل زمان ممکن باقی مانده با تشکیل مراسم‌های متنوع در تمامی دانشگاهها و گرامی داشتن یاد و خاطره آن روزفراموش نشدنی هموارگرو پیرو راه مقدس مبارزان ضد شونیستی هزاران دانشجوی دانشگاه تبریز در نوزده اردیبهشت سال هفتاد و چهار باشند.

شنبه، شانزده اردیبهشت سال ۱۳۸۵

بیانیه شماره ۵ جمعی از دانشجویان و فارغ التحصیلان (کمیته پیشنهاد دهنده روز ۱۹ اردیبهشت بعنوان روز دانشجو در آذربایجان)

بار دیگر جنبش دانشجوئی آذربایجان نشان داد که در موقع حساس و ضروری از تاریخ حرکت ملی آذربایجان قادر به اتخاذ مواضعی اصولی در مسیر منافع ملی آذربایجان است. جنبش دانشجوئی آذربایجان بعنوان یک جنبش مستقل، آزادیخواه و عدالت طلب همواره با چشمانی باز و با اتحاد کامل اجازه هرگونه عمل نژاد پرستانه در فضای توام با آرامش را به اردوی شونیسم نخواهد داد. این جنبش با تکیه بر عقل گرانی انتقادی و روحیه دمکراسی خواهی هدف خود را در توسعه و سعادت آذربایجان تعریف نموده و از لغرض حرکت ملی بسمت لمپنیسم و دیکتاتوری نیزجلوگیری خواهد نمود. ما ضمن تبریک روز ۱۹ اردیبهشت به همه فعالین دانشجوئی در تمامی دانشگاه‌های ایران خرسنده خود را از اتحاد و یکپارچگی جنبش دانشجوئی آذربایجان اعلام میداریم. در روز ۱۹ اردیبهشت ۷۴ دانشجویان دانشگاه تبریز منتظر مجوز آقایان برای برگزاری تظاهرات نماندند و خود با اجازه خودشان و بنام آزادی و بنام آذربایجان پیاخواسته و رئیس وقت دانشگاه تبریز و استاندار پرقدرت وقت را در پیشگاه دانشجویان و ملت آذربایجان به گریه و معدتر خواهی واداشتند. اینک در سالروز چنین قیام پرشکوه و تاریخی باز دانشجویان منتظر اجازه آقایان نخواهند ماند. اگرچه جنبش دانشجوئی آذربایجان تحت هیچ شرایطی بسمت خشونت و رادیکالیزم کشیده نخواهد شد و تنها با اقدام مدنی و اعتراض مسالمت آمیز فریاد رسای خود را بگوش جهانیان خواهد رساند، اما این به مفهوم تمکین بیش از اندازه و بیحال شدن ازطلب حقوق حقه و قانونی خوبی نخواهد بود. ما تمامی شوراههای فرهنگی و کمیته‌های اعطای مجوز دردانشگاهها را به تمکین و برخوردي مدنی و توام با احترام فرامیخوانیم. در غیر اینصورت دانشجویان در تمامی دانشگاهها متناسب با شرایط و وضعیت هر منطقه اقدام و اتخاذ تصمیم خواهند نمود. امیدواریم رفتار توام با درایت مسئولان مانع از هرگونه برخورد غیر مدنی و غیر اخلاقی بین دانشجویان و مسئولین دانشگاه‌ها گردد. اعتراض ما در این روز تنها و تنها اعتراض به تفکر نژاد پرستانه حاکم بر سیستم رسانه‌ای و آموزشی لانه کرده در داخل سیستم حکومتی خواهد بود. سیستمی که هدف آن اضمحلال و نابودی همه زبانها و فرهنگ‌های ملل ساکن ایران به نفع یک زبان و یک فرهنگ خاص می‌باشد. و صد الیته که جنبش آگاه و بصیر دانشجوئی در آذربایجان چنین اجازه ای را به هیچ شخص و گروهی نخواهد داد. ما همچنین از تمامی اساتید دانشگاهها خواهش می‌کنیم که در این روز پرشکوه به یاری فرزندان دانشجوی خود برخیزند و یکصدا تفکر شونیسمی حاکم بر سیستم رسانه‌ای و آموزشی در ایران را محکوم نمایند.

یکشنبه ۱۷ اردیبهشت ۱۳۸۵

چرا ۱۹ اردیبهشت روزی زینده برای جنبش دانشجویی آذربایجان؟

ماهیت جنبش دانشجویی آرمانخواهی و دوری از دولتمردان است. این شاخص تمامی حرکت‌های دانشجویی در سراسر جهان است. هر چند در نظامهایی گروهها و دسته‌هایی به طایف‌الحیلی قصد انحراف در جریانات دانشجویی را داشته‌اند ولی به هر حال آنچه که نمودی عینی می‌باشه است، جنبش‌های مستقل دانشجویی بوده‌اند. جنبش دانشجویی فرانسه بازترین این حرکت‌ها بوده است. در ۱۶ آذر ۱۳۳۲، نیز دانشجویان مستقل در برابر خلقان آن دوره دست به کاری زدند که در باور هیچ کس نمی‌گنجید. بنابراین با در نظر گرفتن شاخصهای جریان‌های دانشجویی و با باور این نکته که بار عظیمی از نحله فکری "حرکت ملی آذربایجان" بر دوش دانشجویان آذربایجانی است در انتخب روز مختص دانشجویان آذربایجانی باید روزی را در نظر داشت که دانشجوی آذربایجانی در سرمای سکوت فریادی خودباورانه سر می‌دهد و در راه دفاع از حقوق ملت خود آستین بالا می‌زند. دهه ۷۰ شمسی در ایران، اوج قدت تمامیت خواهانی بود که بعدها داعیه دموکراسی و اصلاح طلبی داشته‌اند. آن روزها انجمن اسلامی دانشگاه تبریز در دست آقایان خانجانی، میثم سعیدی و آسیابی و ... بود. بعدها آنها در دوران دولت اصلاحات به ترتیب در پست‌های مسئول روابط عمومی وزارت کشور، نمایندگی تهران در مجلس ششم، و شورای شهر و دیگر مناسب دولتی مزد خدمات خود را گرفتند. ۱۹ اردیبهشت ۱۳۷۴ و در فضای سنگین دهه ۷۰ و در محیطی مانند تبریز تدارک اعتراضی به غیر از آنچه که قدرت‌مردان انتظارش را می‌کشیدند، کاری بس گران بود. این کار از عهده مردان وطن‌پرستی درآمد که داعیه‌ای جز منافع ملی آذربایجان و سعادت آن را در سر نمی‌پروراند. این حرکت به زودی دانشگاه‌های ارومیه و تهران را نیز فرا گرفت. آن سال‌ها من در هفته‌نامه احرار (چاپ تبریز) فعالیت می‌کردم و دانشجوی رشته زیست‌شناسی دانشگاه تبریز بودم. به همت دوستان پرسشنامه را در هفته نامه به چاپ رساندیم. مراسمی که از ظهر روز ۱۹ اردیبهشت از درب اصلی دانشگاه تبریز شروع و تا ساعت ۱۸ همان روز در تالار وحدت و با پاسخ‌گویی عبدالعلیزاده (استاندار وقت آذربایجان) پایان یافت. به حسن انتخاب چنین روزی به نام روز دانشجو تبریز می‌گوییم. و امیدوارم فعالین آن روزها تجربیات ارزنده آن روز را برای ثبت در تاریخ و بهره‌برداری مکتب نمایند. (نحوه اجماع در خصوص اجرای برنامه، تنظیم و پخش اطلاعیه‌ها و مدیریت برنامه و ...) هر یک به تنها می‌تواند تجربیات ارزنده‌ای باشد.) اما در خصوص پیشنهاد موافق اکبر آزاد در خصوص ۲۲ خرداد ۱۳۲۵، سالروز افتتاح دانشگاه تبریز، به دلیل ماهیت علمی این روز بزرگ و اقدام از سوی دولتمردان وقت آذربایجان به نظر می‌رسد زینده است چنین روزی به نام روز پژوهش یا روز دانش نامگذاری شود تا استقلال حرکت‌های دانشجویی پاس داشته شود. بی‌شك در روزگاری نه چندان دور و در خودباوری انسان آذربایجانی وجود نیروهای منتقد و دلسوز راهبری آذربایجان را به پاسداشت منافع ملی‌اش هموارتر خواهد نمود.

یکشنبه ۱۷ اردیبهشت ۱۳۸۵

ایلقار مرندلی

۱۹ اردیبهشت ۱۳۷۴ ناریخینده آپارتاید علیهینه باغیران اوینجى لره اتحاف

او گون بير سن ايدين و بيرده من. شهيد پيشه ورى نين قوردوغو بيليم يوردو قارشيسيندا ايستى بير گون اورتا چاغى بير آرايا گلمىشدىك. چىنلىرىمىزدە آغىر بير يوك، يوکوموز ايسه تاپتالانمىش بير مىلتىن منلىگى، دىلى، مدنىتى و گله جه يى.

يورولموشدوق، آغىر-آغىر كوجومسە مە لر و آشاغى لامالاردان. او اوزده ن باغىرماق ايسىتە بىردىك بوتون دونيايا، قوى بىزىم سىسىمىزى هر كىس ائشىدىسىن، قوى هر كىس بىزى آنلاسىن.

او گون بير سن و بيرده من بو آغىر يوكو داشيماق زورۇندابىدېق. هر طرفىمىزى بايقوشلار آلمىشدىك. اونلار بىزە دوغرو يوگورمه يە باشلامىشلار، بىز ايسه تكجه سىلاحىمizzى اللرىمىزدە اولان پلاکاردارلىرىمىز و بوغازىمىزدان ھايخيرىلان سىس لر ستارخانلار، باقرخانلار، شيخ محمد خيابانى لر و پىشە ورى لرين اوندولموش حاق سىسى ايدى.

او گون سن ومن آذربايچان يوکونو داشىمالبىدېق. يولوموز داشلى و يوکوموز آغىر. قان تر ايچىنده " بىز گئدىرۇخ تېرىزە" ھارايىلارنى باغىراراق يورولمادان دىنجلەمە دەن اىلە رى گئىردىك.

كىمسە بىزى توتدواغوموز يولدان چىخارا بىلمىزدىك. منلىكىمىزە و حشىچە سىينە سالدىرىمىشلار، دىلىمىزى ازمىشدىلر، قىزلارىمىزا و اوغلانلارىمىزا توخونموشلار. بىز ايسه بو قىدەر آجالماقدان وار گئچە بىلمىزدىك. يورا بىلمىز يوللار بىزى سوپىلە بىردىك. تېرىز بىليم يوردونون نرده لرى بىزىم شاهىدىمىز ايدى.

باتوملار تېھ لرىمىزە گلىرىدى، بىز ايسه آغلامادان، ھونكىرمە دەن آبرسانا دوغرو گئتمك ايسىتە بىردىك.

كىم بىلير سن و من نه لر چكدىك؟ كىم بىلير سن و من آغىر يوك چىگىنلىرىمىزدە اوزمۇزو مىللەتىمىزە و آنا دىلىمىزە قوريان دئمىشدىك؟

و سن او گون باغىرىدىن " آذربايچان وار اولسون-دوشمنلىرى خوار اولسون ". كىم بىلير او گون سن او آغىر يوکونلە آخشام "شىمى" درس وئركىم اىچىن اونىورسىتە دەن مدرسه يە گندە جكدىن؟

سن او گون باغىرىدىن " اولوم اولسون آپارتايدا " و كىم بىلير او گون سن نازلى بالانى ائودە يالنىز بوراخىپ فرش تختە بىندى اوزە رىندىن اينىب بو يوكو داشيماقدا منه ياردىم ائتمك اىچىن ۴۰ متىر محلە سىينە دەن تېرىز بىليم يوردو قارشيسينا گلمىش ايدىن؟

كىم بىلير او گون سن پولسوز و پاراسىز چلبى محلە سىينە كىرالادىغىن كىچىك ائودە ويا خانە سازى دە اولان اوينجى ياتاچخاناسىندا گئچە دەن سحرە قىدە ر اعتراض پلاکاردارلىرى يازىرىدىن؟

كىم بىلير سن او گون ياتمادان سحرىن ايشىقلانماسىن بىلە بىردىن؟ كىم بىلير سن او گون سحر بىليم يوردونون بىك چى لرى گلمە دەن، بوتون پانل لرە اعتراض آفيش لرى آسىرىدىن؟

او گون سن و من او آغىر يوكو داشىبب بو گونه چىخاردىق. كىمسە سنى تانىيامادى، سن ايسە اوزونو كىمسە يە REKLAM ائتمە دىن. سن منىم ابدى آرخا داشىم. سن ممنىم اولمز يولداشىم. كىم بىليردى سىنин اكدىگىن او كىچىك توخوم لار بو گون اون بىر اىلده ن سونرا اردىبىھشت آى نين اون دوقۇزوندا گوپە رىب قوجامان بىر آجاج اولاچاق؟

دارىخما يولداشىم. يورولما قارداشىم. بىليرە م سىنن اوتانجىن نه سنه اىذىن وئىرر " آراز راديوسونا و نه گوناز تى وى " يە چىخاسان و هئچ خېرىن اولمادىغىن ايش لرى دە بونۇنا آلاسان.

بىليرە م سىنن يوکون آغىرىدىر، سن بو يوكو چىننندە ن يئرە آتىپ نه آمئرىكا گىندىسىن و نه كانادا يى.

اما داریخما يولداشیم، يولونو دوام ائت. تاپتالانمیش بیر میللتین یوکون هر کیمسه يه تاپشیراما زسین. بو آغیر یوکو قالدیرابیله ن ساده جه "منم منم لیکده ن اوzac" صداقتلى گنج اوبرنجی يولداشلارمیز اولاجاقدیر، و بیز بو یوکو اونلاردان باشقان کیمسه يه امانت ائده بیلمیریک. یورور يولداشیم، یورو قارداشیم يولون آچیق اولسون. دامالاریندا گزه ن تورک قانی حلالین اولسون. بو گون سنین گونون. بو گون سننه قوتلو اولسون.

اوبرنجی ۱۸ اردیبهشت ۱۳۸۵

۱۹ اردیبهشت ۱۳۷۴ و قارداشیمین خاطیره لری فرهاد علیپور

دون گنجه قارداشیمین ائونینه گنتمیشدیم، او ۱۳۷۰-نجی ایللرده تبریز بیلیم یوردوندا لیسانس دونمی اوبرنجی سی اولموشدور. سیاست له او قده ر ایلگیسی اولماماسینا باخمایاراق هر زامان آذربایجانی و آذربایجانچیلیغی سئوب و مودافعه ائتمیشدیر. ایندی او بیر اوژه ل شرکتده چالیشیر و بیرداانا آزار آدیندا نازلی بالاسی وار. اونا دئیره م کی بیلیرسن داداش، بو گون فروردین آیی نین اون دوقفوزودور. دئیر هن، نه اولسون کی. دئیرم ۱۳۷۴ اینجی ایلده تبریز دانشگاهین یادینا دوشودومو؟ دئیر یوخ. بیر آز آچیقلاماغا باشلایرام. پرسشنامه، صدا و سیما، لاریجانی، تظاهرات و... هن ایندی یادیما دوشدو. او گون یامان بیر گون ایدی دئیر. من اوندان او گونون خاطیرلرینده ن سوروشورام و او باشلاییب بئله دئیر:

بیلیرسن من او قده ر سیاست له اوغرازماشیدیم. أما آذربایجانی سئودیگیم اوچون خبرلرین ایزله مه يه چالیشاردیم. تام خاطیرلامیرام بلکه اردیبهشت آیی نین ۱۶-۱۵ سی فلان اولوردو. کیلاسدا اوتروموشدو. درس بیتديکده ن سونرا يولداشلارین بیریسی الینده بیر کاغیذ گتیرمیشدی. کاغیذدا صدا و سیما نین بیر پرسشنامه سی واریدی. او چوخ ناراتات ایدی. دئیردی باخین بو شرفسیزلر بئنه بوجور بیزی تحقیر و توهین ائمه يه باسلامیشلار. بیز هیجانلا سوروشوردو. نه اولوب. سونرا دانشکده نین چاخاناسینا گنندیک و چای ایچه -ایچه پرسشنامه نی اوخوماغا باشلادیق. اوخدو. جراحته ن و عصیتده ن گوزلریمیز قیزارماغا باسلامیشیدی. "بیر تورک قیزلا ائولنیرمی سین؟ بیر تورکه قیز وئرە ر می سینیز؟ قیز آلرمی سینیز؟" و بئله جه اوژده ن ایراق سورولار؟ چایی بئله دوغرو دورست ایچه بیلمه دیك. دانشگاهین حیه طینه چیخیدیق. بیر نئچه آیری دوستلارمیزدان دا گوردوک. اونلاردا تهران اوبرنجی لرینین بیانیه لری وارایدی. اورادا اوبرنجی لر صدا و سیما اعتراض ائتمیشلر. بیر آن بئله باخیدیق ۱۵-۱۰ نفر اولموشدو. هر کس عصبانی ایدی و یامان یووز دئمه يه باسلامیشیدی. نه ائمک لازیم دئیه بیریبریمیزده ن سوروشوردو؟ آخى بو تکجه ایشلری دئیبلدیر. قاباجادا آپارتعان آدلی سریالدا بئله بیر اولای چیخمیش و اوردا دا تورکلره توهین اولموشدو. یئترینجه هر کس عصبی لشمیشیدی. او گون ائله جه بیتدی و بیز ناراتات بیر حالدا ائوه و يا یاتقنانالارا يولداشدوک. هر کس بو پرسشنامه ده ن دانیشیر.....

صabay ناهار چاغی يئمک خانا يا گنندیک. يئمک اثناسیندا يولداشلارمیز اللرینده تبریز بیلیم یوردو اوبرنجی لرینین اعتراض بیانیه سینی گتیرمیشلر. بیانیه لر بوتون دانشکده لرین دیوارلارینا یاپیشیدیریلمیش دیر. بیانیه لر الده ن اله دولاشیر و بو یوک و تاریخی اعتراض متینگینه حاضرلیق گئیردی. هرکس صباحدا و يا بیری گوندە كچیرلە جك متینگە حاضرلاشیردی. بو آرادا دانشگاه آزاد اوشاقلاری دا بیر بیانیه باییر.

اونلاردا تبریز دانشگاهی اوینجی لری ایله ایش بیتلیک یا پماغا حاضرلیق لارین اعلان ائدیرلر. يئنی ایشه دوشموش تربیت معلم و سهند اوینجی لری ده بیوک میتینگ حاضرلیقلارین اعلان ائدیردیلر.

اوگون سانیرام سه شنبه گونوایدی. هر بىرده بیوک میتینگ ناهار چاغى ساعات اوون ایکى يارىم دا اولاچاغىنى بىلدىرە ن اعلانلار گوزه چارىپىرىدى. هر کس صىير سىزلىكىله ناهار چاغىن و دانشگاهين قاپىسىنى گودوردو. ناهار چاغى ياخىنلاشدىقجا اوینجى لر يئمك خانىا گندىب و اوراداندا میتینگ يئرىنه سارى يولا دوشوردولر. بىزدە قوروب حالىنده يئمك خانادان چىخىدىق و دانشگاهين اصلى قاپى سينا سارى يولا دوشدوک. هر کس توپلانمىش ايدى. بىر آندا اوینجى لر شونىسمە و آپارتايدا قارشى شوعار وئرمە گە باشلا迪لار. هرکس اوجا سىسلە باغيرىرىدى "اولوم اولسون شونىزمە"، "اولوم اولسون آپارتايدا"، آذربايجان وار اولسون دوشمنلىرى خوار اولسون".

دانشگاهين يوللارى و خيawanى باغلانمىش ايدى، بىر طرفە ن پلىس لر و بىر طرفە ن اطلاعات مامورلارى اوینجى لرین جانىنا دوشموشدولر. يالقىز قالمىش اوینجى لر شumar وئرير و اعلامىه لر داغىدىر و مامورلارين كتكى آلتىندا قالمىشلار و ....

بىر آن باخىرام قارداشىمەن گوزوندە ياشلار آخماغا باشلاير و او داها دوام ائده بىلمىر. سانكى بوغازى بىچىلمىش ايدى...

من ايسە بوگونو دوشونمە يە چالىشىرام. آذربايجانين مىلى آزادلۇق موبارىزسىنەدە ابدى لشن بىر گونە. اينانيرام كى بو اوزون موبارىزە يولو هلە دە دوام ائده جك. بىزىم يولومۇز حق يولودور. ائله اوナ گورە بو يولون سونو ايشيق لىق دىر. چونكۇ گلە جك بىزىم دىر .

٢٠ فروردىن ١٣٨٤

پخش صدھا نسخە بىانيه به مناسبت روز دانشجوی آذربايجانى در دانشگاه آزاد مراغە

دانشجويان دانشگاه آزاد مراغە ضمن اعلام روز ١٩ اردېيەشت بە عنوان روز دانشجوی آذربايجان، اين روز را بە تمامى دانشجويان ھوبىت طلب ترک در سراسر دانشگاهە تېرىك گفتند ودر عملى جسورانە اقدام بە پخش بىانيه زىر باتىراز ١٠٠٠ نسخە نمودند. در پى اين عمل جسورانە دانشجويان، دانشگاه آزاد مراغە چند روز پىش در آستانە روز دانشجوی آذربايجان شاهد فضاي سىنگىن امنىتى بودمورد هجوم نىروى انتظامى كە گويا از چند روز پىش در آماده باش بوده است با اسلحە و ۋىنيفرم نظامى بە دانشگاه گرفت نا اوضاع را كىنترل كند .

بىانيه دانشجويان ھوبىت طلب ترک دانشگاه آزاد مراغە

دانشجویان آگاه ملت آذربایجان

11 سال پیش در چنین روزی دانشجویان دانشگاه تبریز در اعتراض به آنچه که عمل وقیحانه شوئونیسم فارس که در رسانه ملی لانه کرده است و اینبار با طرح پرسشنامه ای تحت عنوان "پرسشنامه فاصله اجتماعی" اقدام به توهین به ترکها نموده بود، به نام آزادی و عدالت و به نام آذربایجان به پا خواستند و خواهان عذرخواهی مسئولین این پروژه ضد ترک از ملت ترک آذربایجان گردیدند. مسئولین وقت در آن زمان تن به این خواسته جوانان هویت طلب ترک نمی دانند تا اینکه عده ای از جوانان ضمن خروج از دانشگاه تبریز و راهپیمایی در خیابانها به این امر اعتراض نمودند و خواهان عذرخواهی مقامات شدند این عمل جسورانه ی دانشجویان هویت طلب ترک چنان شوونیسم فارس و ایادی آن و حکومت و صدا و سیما را رسوا نمود که استاندار قدرتمند آذربایجان و رئیس سازمان صدا و سیمای وقت جهت جلوگیری از رسوا یی بیش از پیش در مقابل دانشجویان و عموم ملت آذربایجان عذرخواهی کردند.

حال ۱۱ سال از آن زمان می گذرد پس از انقلاب اسلامی شوونیزم فارس که در صدد ازین بردن هویت و فرهنگ تمام ملل غیر فارس ایران است با نفوذ هرچه بیشتر در حکومت دست به اجرای هرجه بیشتر برنامه های پلید و نژادپرستانه خود زده و ترکها و تمام ملل غیرفارس ایران را مورد انواع و اقسام تحقیر ها در رادیو و تلویزیون و رسانه ها قرار داده و سیاست های حکومت نیز به گونه ای بوده است که جغرافیای فقر را بر جغرافیای مناطق قومی منطبق کرده است. و در کل هویت و مدنیت و اقتصاد مردم ترک آذربایجان را مورد هدف قرار داده است در طی این مدت دانشجویان آذربایجانی به واسطه دفاع از حقوق ضایع شده مردم آذربایجان در دانشگاهها تحت بیشترین فشارها قرار داشتند . و در راهی بیش رو گرفته اند با انواع تبعیض ها و فشارها دست و پنجه نرم کرده اند انجمن های ادبی شان پلمپ ، نشریات دانشجوئی شان بسته و در کل مانع از آن شده اند که دانشجویان ندای عدالت طلبی و آزادی خواهی و هویت طلبی ملت ترک آذربایجان را سر دهند و حقوق ضایع شده ملت آذربایجان را مطالبه کنند . و در این اواخر حتی کار را به جایی رسانده اند که دانشجویان را بخاطر نشریات دانشجویی ترکی شان و انجمن ادبی ترکی شان دستگیر و سعی در انتساب آنان به خارج از مرزهای سرزمینی می نمایند البته تاریخ نشان داده است که این اقدامات نه تنها موثر نخواهد بود بلکه سبب بیداری ملی هرجه بیشتر ملت آذربایجان خواهد شد.

ما جمعی از دانشجویان دانشگاه آزاد مراغه ضمن اعلام روز ۱۹ اردیبهشت به عنوان روز دانشجوی آذربایجانی، جهت پاسداشت فدایاری دانشجویان آذربایجانی که در راه دفاع از حقوق ضایع شده ترکها و آگاهی بخشی به ملت آذربایجان در جهت درک هرجه بیشتر ستم ملی ، تلاش نمودند . این روز را به تمام دانشجویان هویت طلب ترک فعال در دانشگاهها تریک میگوییم و بر این اعتقادیم که مملکت با کفر باقی می ماند با ظلم باقی نمی ماند و شوونیزم فارس و سیاست های شوونیستی در هر قالبی که باشد محکوم به شکست است.

من دئمیرم استون نژادانام من

دئمیرم ائلریم ائلر دن باش دیر

منیم مسلکیمده منیم یولومدا میللتلر هامیسی دوسدور قاردادشیدیر

آنچاق بیر سوزوم وار منده اینسانام

حال سخنی با دانشجویان

شما فرزندان ستارخان ها و بابک ها و حیدرعمواوغلو ها و کوراوغلو ها هستید . فرزند آذربایجان زبان و هویت خود را در برده های مختلف تاریخ حفظ نموده و با تکیه بر تاریخ درخشنان خود همواره عدالت طلب

ترین و آزادیخواه ترین ملت ها بوده است . همواره بزرگترین دستاوردها را برای بشریت به ارمغان آورده است و هیچ گاه تحت تبلیغات شوونیزم فارس و ایادی حکومتی آن زبان و هویت خود را از دست نخواهد داد و زبان مقدس آن که سومین زبان دنیا است را هیچ وقت با زبان فارسی (سی و سومین لهجه عربی) تعویض نخواهد نمود.

چگونه است که ترکها در ایران زیر انواع و اقسام فشارها قرار دارند و شاهد اینهمه توهین و تحفیر و ظلمهای اقتصادی ، فرهنگی و اجتماعی هستیم اما با اینهمه ظلمی که می بینیم هیچ اعتراضی نمی کنیم ؟

مگر به غیر این است که دانشجو باید عدالت طلب و آزادیخواه باشد ؟

چرا ما اجازه نداریم به زبان مادریمان در مدارس تحصیل کنیم ؟

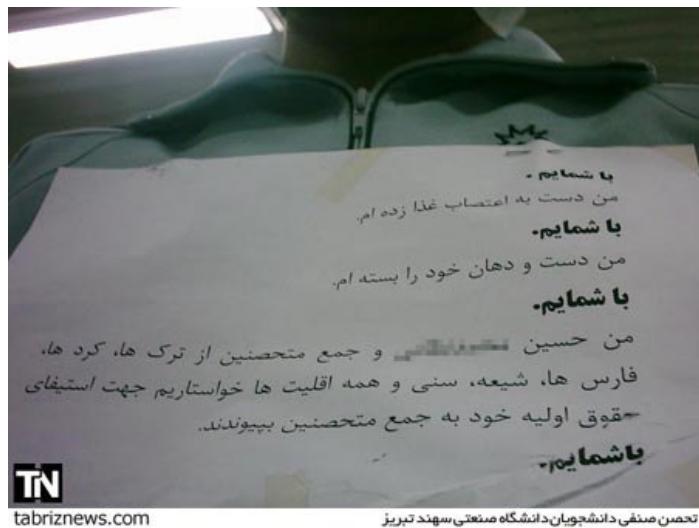
چرا آذربایجان با اینهمه معادن غنی در فقر مطلق بسر می برد ؟

چرا و چرا ...؟؟؟

جمعی از دانشجویان دانشگاه آزاد مراغه

۱۳۸۵ اردیبهشت

اعتراضات دانشجوئی در دانشگاه سهند مقدمه ای بر گسترش مطالبات ملی دانشجویان آذربایجان

عملکرد ناصواب حاکمیت در بی اعتمانی به خواسته های ملی تورکها و سایر ملیتها و قومیتها و ادامه سیاستهای تبعیض آمیز و نژاد پرستانه در طول سالهای گذشته باعث مصمم شدن دانشجویان در زنده نمودن مجدد جنبش دانشجوئی آذربایجان و طرح دوباره مطالبات ملی مطرح شده در ۱۹ اردیبهشت ۱۳۷۴ دانشجویان دانشگاه تبریز شده است. همبستگی دانشجویان آذربایجانی در تمامی دانشگاهها در برگزاری مراسم روز دانشجو باعث حیرت و سردرگمی شوونیستها شده است. موثرترین این اعتراضات در دانشگاه

صنعتی سهند شروع شد. دانشجویان تورک این دانشگاه همراه با پی گیری مطالبات صنفی به اعتراض بر علیه سیاستهای قومی رژیم پرداخته و روز دانشجو در آذربایجان را گرامی داشتند. در حالیکه این تظاهرات ادامه دارد پیش بینی می شود در روزهای آتی دامنه اعتراضات دانشجویان دانشگاه صنعتی سهند به سایر دانشگاهها نیز کشیده شود.

علی الف. دانشجوی دانشگاه صنعتی سهند جمعه ۲۲ اردیبهشت ۱۳۸۵

نوزده اردیبهشت و دمین روچیه ای جدید بر پیکره جنبش دانشجوئی آذربایجان

TN
tabriznews.com

تحصیل مبنی دانشجویان دانشگاه صنعتی سهند تبریز

در حالیکه تنها سه روز از برگزاری مراسم روز دانشجو در آذربایجان می گذرد، دانشگاههای آذربایجان آبستن تظاهرات و اعتصابات دانشجوئی گسترده بر علیه سیاستهای شونیستی حاکمیت است. دانشجویان آذربایجانی با هدف گرامیداشت نوزده اردیبهشت ۱۳۷۴ در تمامی دانشگاهها دست به اعتراضات گسترده و مدنی زده اند. تحصیل دانشجویان دانشگاه صنعتی سهند تبریز، برگزاری مراسم های تربیون آزاد در دانشگاه تبریز، برگزاری مراسم زبان مادری و روز دانشجو در دانشگاه اردبیل و صدور حکم تعطیلی تشكیل دانشجوئی انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه آزاد اردبیل بخاطر مطالبات ملی آذربایجانی و اعلام آمادگی دانشجویان بر اعتصاب و اعتراض به این حکم، اعتراضات گسترده دانشگاه آزاد مراغه و پخش اعلامیه های اعتراض آمیز در سالروز مراسم دانشجو، برگزاری مراسم روز دانشجو در اردوی دانشجویان دانشگاههای تهران، برگزاری مراسم روز دانشجو در دانشگاه صنعتی شریف، امضا طومارهایی در دانشگاه آزاد تبریز مبنی بر آزادی فعالیت دانشجوئی آذربایجان، بازداشت و تهدید تنی چند از فعالیت مجمع دانشگاهیان آذربایجان و نامه های سرگشاده این جریان محبوب دانشجوئی به مقامات رژیم همه و همه موید تصمیم دانشجویان تورک

دانشگاههای ایران بر احقق حقوق قانونی و ملی خویش در قالب ادامه اعتراضات مدنی می‌باشد. در این بین عوامل امنیتی و حراستی با دست پاچگی تمام و اقدامات کور سعی در فشار بر جنبش دانشجوئی آذربایجان می‌باشند. اما خوشبختانه اقدامات جسورانه دانشجویان دانشگاه صنعتی سهند تبریز سیاست سرکوب را با شکست مواجه ساخته و زمینه برای اعتراضات گستردۀ و پیوستن سایر دانشجویان دانشگاههای آذربایجان به این اعتضابات گستردۀ را فراهم نموده است.

جمعه بیست و دو اردیبهشت ۱۳۸۵

آذربایجاندا اوینجی گونو: ۱۹ اردیبهشت ان اویغون گون

هر بیر اوینجی سل حركاتین اونملی اوژه لليکلرينه ن بيرسى او حركاتين باغمىسىزلىقى دىر. اگر اوینجى حركاتى بو اوژه لليگىنده ن واژ گئچرسە او زامان اوژ وارلىغىن و تمىزلىگىن سورغۇ آلتىنا آپارجاقدىر. قدىمكى و يئتمىش اينجى ايللەر دە اوینجى اولان يولداشلاريمىزىن سوبىلە دىكلرىنە گورە آذربایجان اوینجى حركاتى يېنى دونم دە ان آز ۱۳۷۰ اينجى ايلدە ن بىرى بوتون اوينيورسيتە لرده و اوژه لليکلە تبرىز اوينيورسيتە سىيندە باشلامىشدىر. ۱۳۷۱ اينجى ايلين باهارىندا تبرىز اوينيورسيتە سى اوینجى لرى ارمىنى و داشناكلارا قارشى ساعت قاباغينا قده ر يورووه رك اوژ اعتراض لارىنى بىلدىرەمىشلەر و بو حادثە نىن خېرى ايىه سلام آدلى گوندە ليكده يابىنلەنمىشدىر. او زامانىن اوینجى لرىنده ن اولان مجید، ايوب، علیزادە، كيومرث، صفر، جلال، احمد، على، صالح، نادر، سياوش ... امكلىرى اولمۇشدور. اونلار بىرينجى دفعە اولاراق تبرىز اوينيورسيتە سى نىن اشىيگىنە چىخاراق داها ساغ-سول و مذهبى شعارلار وئرمە مىش بلکە يالنېز و يالنېز آذربایجان ملى منفعت لرى آماجي ايلا شعارلار وئرمىشدىر. ايشىن ان ايلگىنچ يېرى اودوركى حتى اوینجى لرده ن بىرسى پالتارلارىنى چىخاراراق اعتراض اولاراق اوژونه اوت وورماق ايىستە مىشدىر.

خوجالى فاجعه سىينه قارشى اولان اعتراض ايىه بىر ايل اونجە كى اعتراضىن آردىنجا ۱۳۷۲ ينجى ايلين اردىبهشت آيىندا اوژ وئرمىشدىر. او گونكۇ اعتراضدا يېنە تبرىز اوينيورسيتە سى اوینجى لرى تبرىز دانشگاهىنин سلف سروپسى قارشىسىنداشلايياراق اوينيورسيتە نىن دىش قاپىسىندا دوغرو يوروموشلەر. او گون حراست مامورلارى قاپىلارى باغلاباراق اوینجى لرىن اشىيگە چىخماقلارينا ايدىن وئرمە مىش و نتىجه دە صفر آدلى اوینجى سلف سروپسىن قارشىسىندا ائرمىنى لرىن جنايىتلرىنە قارشى دانىشمىش و ایرانى ائرمىنى لرى ياردىم ائتمىكە ن چكىنمىشدىر. بو اولايدا كريم آدلى اوینجى حراست مامورلارى طرفىنده ن تبرىز اوينيورسيتە سىينىن رىاست حوزه سى قارشىسىندا دويولموشىدۇر.

عىنى زاماندا تهران اوينيورسيتە سى اوینجى لرى ايىه تهراندا ائرمىنى سفیرلىگىنەن قارشىسىندا متىنگ گئچىرمىشدىر. بو مىتنگە بىر چوخ آذربایجانلى اوینجى قاتىلمىش و نهايتىدە پلىس مامورلارىنین دخالتى ايلە اولاى بىتتىمىشدىر. آنچاق ۱۹ اردىبهشت ۱۳۷۴ اولايدى داها جدى و داها گوجلو اولاراق دوزنلە نمىش و بوبوك مقىاسدا تبرىز اوينيورسيتە سى قارشىسىندا كەچىلە رە ك شونىزىمى قورخۇوا سالمىشدىر. بو گوندە مىنلىر اوینجى نىن دوزه نلىيگى متىنگ دە آذربایجان اوینجى سى سىسينى بوتون آذربایجانا چاتدىرمىش و رېزم ين بو حركتە قارشى اولان فعالىتى سونوجسۇر قالمىشدىر. بو مراسىمەن دوامىندا بىر ئىچە گوندە ن سونرا اورمىيە اوينيورسيتە سى اوینجى لرى دە تبرىزدە كى قارداشلارىنین سىسىنە سىس وئرمىش و اعتراض متىنگى دوزه نلمىشلەر. دئمك ۱۹ اردىبهشت گونو و اوینجى گونو آدلانان بو گونون مراسىمى گئچمىشىدە

کی مراسیملىرىن دوامى اولاراق دىرلەندىرىلە بىلىر. بو گونون اعتراضى بىرىنجى اعتراض يوخ بلکە ان ائتكىن و ان تاڭىزلى حركەت لرده بىرىسى اولمۇشدور.

ايستر ايستەمىز او گون آذربايچان اوپىنجى سى اوز منفعت لرىن سراسرى اوپىنجى سل حركەتلەدە ن آپىرمىشدىر. آذربايچان اوپىنجى سى نىن دوشۇنچە سىنەدە اولان سادە جە مىللە ئىستەكلەر اولمۇشدور و اونا گورە دە اوپىنجى گونون تانىنماسىنىن اساس سببى بىر دوشۇنچە نى باغىمىسىز بىر دوشۇنچە اولاراق، باشقا جىريانلارا آسلامادان، تك باشىنا و باغىمىسىز بىر جىريان اولاراق ھەر كىسە تانىدىلماسىدىر. دونيائىن ھە بىر ئېرىنەدە اوپىنجى گونو سادە جە اوپىنجى يە عايد اولمالى دىر. عجبا ايندى اوپىر ھ نجى اولمايان و داھا دوغروسو اوپىنجى حركاتىندا ياخىندان ھەنچ بىر ئىتگىسى اولمايان بىرى لرى بو گونون تانىتىمى ئىلگىلى نە قەدە ر حاقلى اولا بىلر لى؟ بورادا بىزىم آماجىمىز ھەنچ بىر كىسىن فيكىرىنە سالدىرماق و يا بىرسىنى سوجلاماق دېليل، آما اوپىنجى لرىن اكتىرىتى طرفينىدە ن تانىملانان بىر گون و بو گون ايلگىلى بىر پارا مراسىملىر كىچىرىلەدىكە ن سونرا بولىدە بىر فيكىرى ئىرە لى آتىپ و آذربايچان اوپىنجى گونون باشقان بىر گونە سالىنماسى، كىمى لرىن خىرىنە و كىمى لرىن و هانسى آماجىن خىرىنە و يا ضرىرنە تاماملانا بىلىر؟ بىزىدە ھە كىس كىمى دمكراتىك و تنقىد آماجى ايلە يازىلان بوتون يازىلارين طرفدارىق و داھا دوغروسو اونو مقصدە اوېغۇن گورۇرۇك، آما فيكىرىلەن اىفادە ئىدىلمە سىنەن زامانى و مکانى نى دېقتە آلاراق آذربايچانى مىللە منافعىن ھە زامان گۈز اونونه قويىمالىق. اومىد ئىدىرىك امنىتى اورتام ايمكان ساغلادىغى قەدە ر اوپىنجى لر مۇسۇ ئىلگىلى اوز فيكىرىلەن ئىرە لى سورسونلر.

آذربايچان مىللە ئىنلىكىن ئىن صاديق، ان آيىق و ان چالىشقا ئىلەن قولو دايما شىدەتلى باسىقى لارا معروض قالماقدادىر. آسمك طرفىنە ن يايىللان ئىنلىكىن سىاسى محبوبىلەرنىن لىستە سىنەدە يئر آلان اوپىنجى ساي سى، سادە جە حاكىميتىن بوجىانى يولدان چىخارىپ و اونا مغلوب ائتمە گە شىدەتلى جەد گوستەرمە سىنەن بىر تانىقى دىر. هەركىسىن بىلدىگى كىمى بولۇشقا ئىنلىكىن دوام ائتمىكە دىر و بو آن يولداشلارىمىزىن نىچە سى حبسە آلينمىش و نىچە سى دە دائما اطلاعات مامورلارى ايلە گىزلىن پانج اوپىناماقدادىرلار. عجبا رەحمتلىك دوستومۇز سەھند بى افسارى نىن ياس تورە نىندا يولداشلارىمىزا ئىلەن باسىقىن ئاساس نە نە ئىميش؟ سون واختىلاردا بوتون اونىورسىتە لرده بىزە اولان باسىقى آرتىرىلىر بىلە بىر اورتامدا بولىدەن بىر ئىنلىكىن ئىنلىكىن دوام ئەنلىكىن دوام ئەنلىكىن بىلە بىر ئىنلىكىن ئىنلىكىن بورجۇدور، چوخ طبىعى دىر كى بولۇشقا سونمە يە جك. بىز هە بىر آغىر شەرىاطىدە ئىنە يولمۇزا دوام ئەنە جە يىك. بولىلە بىر دورومدا بعضى قىلمداش يولداشلارىمىزىن ۱۹ اردىبەشت لە ئىلگىلى دوشۇنچە لىرىن ئېرىنى بوش گورۇرۇك. اومىد ئىدىرىك بوتون اوپىنجى لىرىمېز و اونىورسىتە نى بىتىرە ن يولداشلارىمىز ئەل ئە ئەرە رە ك ئېنتمىش ينجى ئىللىرە ن بىر ئەلۋان بولۇشقا داھا ئىتىسى و داھا ئىتى ساخلاياق. من بورادا بىر اوپىنجى اولاراق او گونكۇ و بو گونكۇ اوپىنجى يولداشلارىمىن قارشىسىندا باش اپىرە م و دېيرە م كى " گەلە جك بىزىمدىر".

اعتراضات گسترده دانشجویان آذربایجانی و دستپاچکی تحلیلکران سیاسی

برابر پیش بینی های فعالین دانشجوئی آذربایجان موتور جنبش دانشجوئی آذربایجان پس از یک وقفه کوتاه دوباره در دانشگاههای آذربایجان به حرکت افتاده است. در سالها و ماههای اخیر پس از اوج گرفتن حرکت ملی آذربایجان رژیم برای سرکوب حرکت ملی آذربایجان دست به چندین اقدام زد تا بزعم خود باعث توقف جریان ملی آذربایجان شود. نوک پیکان حمله رژیم مثل همیشه متوجه دانشجویان شد. بازداشتها و توقیف نشریه ها و اعضا فعال حرکتهای دانشجوئی تنها یک هدف داشت و آن سرکوب حرکت ملی دانشجویان. رژیم می خواست تا بدین وسیله قویترین قسمت از بدنه حرکت ملی آذربایجان را از کار بیندازد. اما هوشیاری جنبش دانشجوئی و طرح روز ۱۹ اردیبهشت بعنوان روز مستقل دانشجوی آذربایجانی و اعتراضات دانشجویان دانشگاه صنعتی سهند، دانشگاه آزاد تبریز، آزاد مراغه و آزاد اردبیل و درپی آن اعتراضات گسترده ای که قرار است امروز در دانشگاههای تبریز و ارومیه بر علیه اقدامات شونیسم انجام شود عوامل رژیم را مبهوت و حیرت زده کرده است. این اعتراضات خود به نوعی زنده کردن مجدد خاطره ۱۹ اردیبهشت هفتاد و چهار بوده و نشان از بلوغ ملی و سیاسی دانشجوی آذربایجانی دارد.

از سویی دیگر با فعال شدن حرکت ملی آذربایجان دومین تاکتیک سرکوبی رژیم ممانعت و جلوگیری از پخش تلویزیون گونار تی وی از طریق ماهواره ترک سمت برای به تاخیر انداختن رشد شعور ملی در آذربایجان و سومین تاکتیک که در عین حال کهنه ترین تاکتیک آنها نیز می باشد، فعال نمودن بخش نفوذی اطلاعات در داخل حرکت ملی جهت جلوگیری از هرگونه وحدت و اقدام یکپارچه بوده است. پخش بعضی شانتازهای اخلاقی علیه فعالین حرکت اگرچه بعنوان یک روش سوخته جهت جلوگیری از مبارزات ملی است اما شونیسم با این عمل به نوعی از آخرین مهره های خود استفاده می نماید تا بنوعی از همگرایی فعالین جلوگیری نموده و ابهت اخلاقی حرکت ملی آذربایجان را زیر سوال ببرد. بنابر این پیشنهاد می شود سایتها فعال در حرکت ملی از پخش هر گونه خبر و شانتاز در مورد این مسائل خودداری نمایند تا توب حرف به طرف میدان خودشان حرکت کند. برخورد خونسردانه و توام با آرامش سیاست این بخش از عوامل رژیم را با شکست مواجه خواهد ساخت. برایر پیش بینی های انجام شده حرکت ملی آذربایجان وارد فاز نوبنی می شود. در این فاز همه ملت آذربایجان شریک و سهیم خواهد بود. جریان خود جوش روز پنجمینه طرفداران تراکتور سازی خود گواهی بر این ادعای است. من بعنوان یک دانشجو از تمامی فوتبالدوستان آذربایجان و طرفداران محترم تراکتور سازی که به جمع دانشجویان و سایر فعالین حرکت پیوسته اند صمیمانه تشکر می نمایم، حرکت فوتبالدوستهای آذربایجان نشان داد که جماعت ورزشکاران آذربایجان هر زمان در کنار حرکت ملی آذربایجان خواهد بود.

در چنین شرایط حساسی از تمامی روشنفکران فعال در حرکت ملی آذربایجان در خواست می شود که مثل سابق قلم بدست و با طرح بحثهای تئوریکی از همراهی حرکت غافل نشوند. در این روزها بنظر میرسد این قسمت از فعالین حرکت ملی آذربایجان مثل گذشته فعال نیستند. اگرچه قسمت اعظمی از این مسئله در ارتباط مستقیم با فشارهای رژیم می باشد اما در هر حال نویسندهان ملی آذربایجان می توانند با روشهای مختلف و اتخاذ تاکتیکهای جدید ارتباط خود را با فعالان مردمی حرکت گسترش دهند.

حرکت ملی آذربایجان و جنبش دانشجوئی آن نشان داده است که یک حرکت کاملاً مدنی، دمکرات، آزادیخواه، عدالت طلب و سکولار است. هر گونه اقدام بر خلاف این اصول باعث افت موقعیت و شان حرکت ملی آذربایجان در سطح جهان خواهد شد. بنابر این فعالین حرکت بایستی ضمن اقدامات گوناگون و

اعتراضات مدنی و گستردہ با خونسردی تمام از هرگونه عمل غیر مدنی تبری جویند. این اقدام ضمن گسترش محبوبیت داخلی و خارجی حرکت از افتادن حرکت ملی بدست لمپنیزیم آذربایجان جلوگیری خواهد نمود. لمپنیزیم که آگاه و یا نا خودآگاه با عمل خود در راستای منافع شونیسم گام برداشته و از مردمی شدن حرکت ملی جلوگیری خواهد نمود. همچنین پیشنهاد می شود دانشجویان فعال تورک در سراسر ایران با ایجاد یک سایت اینترنتی مخصوص به جنبش دانشجوئی آذربایجان اخبار و تحلیلهای دانشجوئی را در آن منتشر نمایند. ما آذربایجانیها تاریخ را بوجود می آوریم اما از ثبت و ضبط و نوشتن تاریخ غافل هستیم، در طول سالهای اخیر جنبش دانشجوئی آذربایجان مراسمهای زیادی برگزار نموده است اما به جرات می توان گفت که نسل جدید جنبش دانشجوئی از کم و کیف آن بی اطلاع است. این بی اطلاعی باعث عدم استفاده دانشجویان جدید از تجارب دانشجویان قدیمی و فارغ التحصیل شده و بعضًا دوباره کاریها را سبب می شود. حلقه اتصال در داخل جنبش دانشجوئی می باشد خیلی قویتر از شرایط فعلی می بود. در شرایطی که امکانات اینترنتی و خبری فراوان در دسترس دانشجویان آذربایجان وجود دارد ایجاد چنین سایتی مشکل بنظر نمی رسد. بعنوان مثال سایتی زیر عنوان www.oyrenci.mihanblog.com می تواند بعنوان یک سایت مستقل خبری و تحلیلی برای جنبش دانشجوئی آذربایجان ایجاد شود.

سه شنبه، ۲۶ اردیبهشت ۱۳۸۵
مهدی.ع دانشجوی دانشکاه تبریز

گونئی آذربایجان اوینجی حرکاتیندا یئته نک لر و یئترسیزیلیک لرا حسان تبریزلى

(هئچ زامان اونو تماياجاغيم رضا عباسى قارداشىما سوندوم)

كيريش

بو يازيدا فيساحا اوينجى حرکاتى نين يارانيش و دئيشمە سوره جى اله آلينىب، آذربایجان مىللەي حرکتى يارانيشىندا اولان رولو دارتىشىلاجاقدىر. يازى دا اوينجى لرىن یئته نک لرى و یئترسیزیلیک لرى ندە نلرى اوزه ريندە دورولا جاقدىر و گله جه يه ايلشىكىن پلانلارا گوز آتىلا جاقدىر.

۱- گونئی آذربایجان اوینجى حرکاتى نئجه ياراندى؟

ھر بىر دموکراتىك توپلومدا گىتل اولاراق اوينجى لر بللى بىر فيكير و دوشونجه سىستeminه مالىك اولان سىاسى پارتى لرىن اوزانتى سى اولاراق اوينورسىتە لرده سىاسى دوزه نه قارشى چىخاركن پارتىالارين گنج قوللارين تشكيل ائده ر لر. بئله بىر توپلومدا اوينجى لر اوينورسىتە دىشىندا اولان آيدىن لاردان ايلهام آلاراق اونلارين فيكير و دوشونجه لرىنى توپلوم ايچره گوتوروب كوتله ايله پايلاشارلار. آما آذربایجاندا اوينجى حرکاتى اولوشومو بو سوره جى كئچيرمه مىشىدير. بونون ايسە بللى ندە نلرى واردىر. مىشروعە دونمىنده ن بو طرفه آذربایجان آيدىنلارىنىن هر تورلو دموکراتىك دئيشىم لرە ايلشىكىن چابالارى اوغورسوزلوقلا نتيجه لنمىشىدير. رحمتلىك شيخ محمد خيابانى و پىشه ورى حرکاتى چوخ آجىنا حاقلى شكىلدە اورتادان

قالدیریلمیشdir. تکجه بیشه وری حركاتیندا ۲۰۰۰ ده ن آرتیق انسان شهید اولموشدور. سون دونم لرده ایسه هر تورلو توپلومسال دئیشمه يه یونه لیک حركتلر وحشیجه سینه دوردورولموش و هئچ زامان آذربایجاندا میللی آیدین طبقة سی نین یارانماسینا ایذین وئریلمه میشdir. ایران ایسلام انقلابی ایسه سول دوشونجه لی و سیاسی ایسلام چی لار الى ایله ثمره چاتسادا چوخ آز زاماندا بیر آنتی دموکراتیک و ارجاعی سیستمه دونوشموش و هر تورلو اوبرنچی و آیدین ایلیشکی لرینی اورتادان قالدیریلمیشdir. بئله بیر دورومدا اوبرنچی لر آراسیندا فیکیر یوخسونلوغو اورتایا چیخاراق میللی چیخارلار آدینا کیمسه دوشونمه میشdir. بو آجیناجاقلی سوره ج ایران و عراق ساواشینین سونونا قده ر آشاغی- یوخاری دوام ائتمیشdir. ساواشدان سونرا آچیلان آزاجیق اتمسفر و داها اونملی سی کئچمیش سوری دولتینین داغیلماسی و آذربایجان جمهوریتی نین باعیمسیزیلیغی و ائلچی بی کیمی حقیقی میلیتچی لرین ایش باشینا گلمه سی ایله گونئی آذربایجاندا اوبرنچی لرده دوشونمه يه باسلامیشلار. دوشونمه يه باشلایان اوبرنچی لر گئری يه باخارکن هئچ بیر میللی آیدینی گورمه میشلر و ائله اونا گوره ده اوبرنچی یوردلاریندا اوز- اوزلرینه دوشونمه يه، استراتژی بلیرله مه يه و میللی کیمیلکلرینده ن يئنی بیر آنلام چیخارماغا جهد گوسترمیشل، آذربایجان- ائرمیستان ساواشی و خوجالی ترازدیسی و ایرانین بو ساواشدا ظالیم ائرمی لرده ن يانا اولماسی، میللی دوشونجه دالgasی یارانمیش و اوزونو -۷۰- لى ایللرین گوسترى لرینde آچیقجاسینا اورتایا قویموشدور. تبریز، ارومیه و تهران اونیورسیته لرینde اولان گوسترى لر اوبرنچی لری بیر آرایا گتیرمه گی باشارمیشdir. گوسترى لرین ان باشیندا گئدە ن ۱۹ اردیبهشت ۱۳۷۴ اولایی تام معنادا يئنی بیر سوره جین باشلانيشی اولاراق اوبرنچی گونو آدیلا تانیملانمیش دیر. هر كسه بلى اولدوغو کیمی بو گوندە تبریز اوبرنچی لری آغیر باسقى اولماسینا باخماياراق جسارتلە سیاسی دوزە نه قارشى اوز میللی کیمیلک لرینی قوروماق آماجى ایله اونیورسیته قارشیسیندا بوبوک گوسترى دوزە نله میشلر. گوسترى نین اساس آماجى ایراندا اولان آپارتاید دوشونجه سیستمینه جىددى اعتراض اولاراق ده يرلنديرلە بىلir. بوبوک بو گوسترى پليس واطلاعات آزانلارى طرفينده ن باسديريلسادا تكرار كوزه رمه يه باشلادى و اون ايل اوزه رینده ن کئچمه ده ن بوبوک بير افتخار و دونوش نوقطه سینه چئورىلدى. حتى او گونه قده ر آذربایجان اوبرنچی لری آراسیندا تام معنی دا سیاسی و میللی ادبیات گلیشمه میش حالا اوبرنچی لر بير فیکیر پوزغونلوغو ایچیندە اولموشلار. بو اولايلارين آردیندان اوبرنچی لر اونیورسیته لرده ن بير دوشونجه سیستمی اورتایا قوياراق هم حركتین آیدینی و هم مئيدانلاردا يوروپin کىشى لری اولدولار. اونیورسیته لرده اوبرنچی لر يازماغا و ياراتماغا باشладىلار و آذربایجان مرکزلی دوشونجه سیستمیني يئنی ده ن بىرا ائتمە گە جهد گوستردil. ماذون اولانلار ایسه ائشىكىدە اوبرنچی لر لە بېرلىكىدە آذربایجان میللی حركتىن تمل لرینى قویماغا باشладىلار. بو دورون اونو دلماز كىشى لرینde ن اولان رحمتلىك پروفسور دوكتور محمد تقى زهتابى جنابلارى اوبرنچى لرین فيكىرلرین اولوشومو و دوزە نله نمه سیندە اينانيلماز رولو اولموشدور. اونون گله جه يه ایلیشکىن فيكىرلىرى و دوشونجه يه وئردىگى اوستونلوك نتیجه سیندە اوبرنچى لر داها آرتیق اوخويوب، دوشونوب و ياراتماغا دوغرو يونه لدilر. ساغلام دوشونجه سیستمی نین بىنوره سینى موحكم لنديرمکده سايىن دوكتور زهتابى نين اونو دلماز رولو اولموشدور. اوبرنچى لر اونو ايلهام قایناغى اولاراق گورموشلار و طلب ائتيگى دوغرولتودا آديملامیشلار(اونو هر زامان اوره گیمیزدە ياشادا جاغیق).

۸۰- لى ايللرده اويرنجى حركاتى ميللى حركتىن اون سيراسىندا يئنى بىر آيدىن طبقه سى يارتماغى باشارىر. بو آيدىن طبقه اوزونو توپلاتتى لاردا، يازىدىغى يازى لاردا، كىچىرىدىگى كنفرانسلىarda و ان سون اويرنجى سل درگى لرده اورتاياب قوبور. اويرنجى دوشونجە سى اونيورسيتە لرده ن اشىيگە آشىب- داشىر و بئله ليكىلە آذربايجان ميللى حركتى سياسى آلانا گىرمىش اولور.

۲- اويرنجى حركاتى نين اوزه لىكلىرى

أونيورسيتە اورتامى گنج لرين توپلاتنان يئرى دير. اويرنجى ياتقىخانا و يوردلارىندا گنج ساعتلارا قده ر ياتمايان اويرنجى لر بىر آرايا گلدىكىدە فيكىرلىرى اويره نير و يئنى فيكىرلىرى ياراتماغا باشلارلار و سياسى دوزه نه قارشى اعتراضلارا باشلارلار. آذربايجان توپلوموندا اولان مىن بىر ظولمون ندە نلىرىنى سياسى دوزه نين فاشىستى داورانىشلارىندان قايناقلاندىغىنى آنالىياتلار اوز ميللى وارلىقلارينا سويكە نه رە ك موباريزە يە باشلايىرلار. اونلار عدالتىچى، اوزگولوك سئۇ ھ ن، تام ايدە آلىست و اولدوقجا سياسى اوبونلارдан اوزاق ميللى وارلىقلارىنى قوروماغا چالىشىرلار. اونلار اوزلىرى دوشونور، يارادىر و عمل ائديرلر. اويرنجى حركاتىنин اوزه لىكلىرى اونون تميزلىگى و اخلاقى داورانىشلارى دير. با Gimseiz اولان بو حركت صداقت و دوزلوبون دېشىندا اولان هر تورلو دىكتاتورى يايما قارشى دورور و مدرن بىر گلە جە گىن اوزه لىك لرى و خريطە سىنى ميللتىنە چىزمه گە باشلايىر. عائلە ده ن اوزاق دوشىن گنج لر مېنلر بدېخت لىكىن ندە نى، توپلومسال سورونلارىن و اقتصادى كىرى قالمانىن سبب لرىنى ارجاعى حاكىميت ده گوره رە ك، اوزگورجە سىنە اوزونە مخصوص و اوزونە ياراشان بىر دوزه نى قورماغا چالىشىر.

۱- اويرنجى حركاتى نين يئنلىك لرى

اويرنجى لرين عائلە ايچەرە اقتصادى سورومملووقلارىنин اولماماسى، گنج و انزېيك باشلاردا اولمالارى، توپلو حالىنده ياشامالارى، ايدە آلىست لىك لرى، يئنى دوشونجە قايناقلارى ايلە اولان ياخىن ايليشكى لرى و گلە جە يە دوغرو مدرن بىر ياشام قورما آرزوسو اونلارىن يئنى بىر حركت باشلامالارىنى زمين يارادىر. اونلار راحتقا سينا بىر-بىر لرىنى دىلىنى تاپىر، تمناسىز چالىشىر و بىرلىك قورا بىلىرلر. سون ايللرده اونلارين بو اوزه لىكلىرى ندە نى ايلە چوخ گوزە ل و ساغلام فيكىرلىر اويرنجى سل درگى لر چىرىجىوه سىنە يارانماغا باشلادى. اويرنجى لر ملتىن اعتماد و گوونى نى راحتچاسىينا قازانىر و ميللتە اومود قايناغى اولولار. اونلار عائلە ايچەرە ياراتقىلارى فيكىرلىرى پايلاشىر و ميللى اويانىش سورە جى نى سورعتلە ايرە لى گوتورولر. اونيورسيتە اورتامى و توپلو حالدا اولماقلارى گۈونلىك گوجلرى طرفيندە ن اونلارين سىس لرىنى راحات راحات بوغماغا ايدىن وئرمىر. داها دوغروسو اويرنجى اونيورسيتە ده اشىكىدە ن زىادە گۈونلى دير و ائلە اونا گوره قورخمادان اوز فيكىرلىرىن اورتاياب قوبور و زامانىندا گرە كن گوسترى لرە قاتىلىر.

۲- اويرنجى حركاتى نين يېترسىزلىك لرى

چوخ تاسف اولسون كى يورد دېشىندا بعضى سياسى لرين و يا داها دوغروسو سياسى ادا چىخارتماغا چالىشانلارين نومايندە لرى اويرنجى لرى دوم-دورو دوغولارىندان سو ئ استفادە ائدە رك اونلارى اونيورسيتە لرده اوز قوندارما تشكيلاتلارىنин اوزانتى لارى كىمى گورمك ايسىتە يېرلىر و بئله ليكىلە اويرنجى

حرکاتیندا اولان او باغیمسیز اوزه لليگین زده له مه يه چالیشیرلار. اونلار تام معنادا باشارى سىز اولسالاردا زامان-زامان اوبرنجى لر آراسىندا قويوق لوقلارا نده ن اولورلار. اوبرنجى حرکاتى نين چوغۇنلوقدا اولان كسىمىي بو موضوع يا سويوق قانلى ياناشىسادا اىستەر- اىستە مز گوجونون بىر قىسمتى نى دوشمن يوخ بلکه جاهيل دوستلارин توطئه لرين خىنى ائتمك و يانلىش دوشونجە لرى گيدرمە يه چالیشیرلار.

سون زامانلاردا اوزه لليكلە اوبرنجى سل درگى لرين قاپانماسى ايله اوبرنجى لر آراسىندا يازىب ياراتماغا اولان ھوس آزالماشىدىر. بعضى ائتكىن اوبرنجى سل تشكىلات لارين اىچلرىنه قاپانمالارى دا بونو داها آرتىق شىدەت لە مىشىدىر. اوبرنجى لريمىز هر زامان اوخويوب يئنە اوخويوب و سونرا يازاركىن فيكىر ياراتمالى دىرلار.

ايىنترنەت اورتامىندا آرتان فېلتىرىنگ ايسە اوبرنجى لرين قىسما ده اولورسا اولسون يئنى دوشونجە و اولاي لاردان خېرسىز قالماسىنا نده ن اولموشدور. بۇ فېلتىرىنگ و مانع لر ھەنچەدە تصادفى ئېبىل دير. اوبرنجى لريمىز ده يىلى يازىلارى اوز آرالارىندا كېيى ائديپ پايلاشما ايله آراحىق دا اولسون بۇ مانع لره غلبه ائده بىلەرلە.

اوبرنجى حرکاتى سىياسى كادرولار يېتىشىدىرىمكەدە چوخ زورلوق چىكمك ده دير. گوندە ن گونه گوحلشن مىللى حرکتىمىزە يېتنىك لى كادرولار گرە كىر. اوبرنجى حرکاتى فعاللارى ايله ماذون لار آراسىندا اولان قوبوقلوق بىلە بىر كادرولارين يارانماسىنا اىذىن وئرمىر. اونيورىسىتە ده اولان حراسىت و دىشarıدا اولان اطلاعات قوه لرى اوبرنجى لرين هر تورلو درنك و اورگوت يارتماسىندا اندىشە لى و بونا اصلا اىذىن وئرمىرلەر. سون گونلرده بىر نىچە اوبرنجى سل در گىسىنин و تشكىلاتىنин(آرمان، جمعىت اسلامى و ادبى انجمىنلر...) قاپانماسىنا سوزومۇزە ان بويوك ثبوت دور. اوبرنجى لرين بىلە بىر چتىن لىك لرى قارشى لارىندان گوتورمه لرى و يئنى اورگوتلىنمه يوللارىنى تاپمالى دىرلار. ان آزىندان ايىنترنەت اورتامىندا هله لىك بىلە بىر ھدفە چاتا بىلەمك اولور.

- ۳- گله جە يە دوغرو

اوبرنجى حرکاتى استراتژىك شوعارىنى گله جە يە يونە لىك سئچە سە ده جىددى اولاراق گله جە يە آچىق-آيدىن بىر پلان اورتايَا قويمامىشىدىر. دوزدور اوبرنجى حرکاتى بىر سىياسى پارتى ئېبىل دير، آما ان آزىندان پارتى لره گله جكلە ايلگىلى اوئرى لر و قىكىرلەر وئرە بىلەر. بۇ دا حرکاتىن باغىمىسىزلىغىن زده لە مز. اوبرنجى لر بىلىملىپ چالىشمالارلا گله جە يە گىنده ن يوللارى كاغىذ اوزه رىنده اولسون بىلە چىزە بىلەرلە. گله جىكە يونە تىيجى كادرولارين اوزه للىك لرين تانيملايىب، اونا زمين حاضىرلامايدىرلار. ايندى ده ن گله جك آذربايچانىن مودورلىرىن يارادىب، يېتىشىدىرىمە لى دىرلە.

آذربايچان اوبرنجى حرکاتى نين دموكرات، اوزگور، سكولار و گلىشمىش بىر آذربايچان آرزو سوندا اولماڭى يېتىرىلە ئېبىل دير. اوبرنجى حرکاتى كىچىك هەدفلر اوزه رىنده اوداقلاناراق اونلارى الله گئچىرمك لە اوزلرىنە و تېلۇما مورال و انگىزە-ھېجان وئرە بىلەر. مدنى بىر فعالىت اورتامىندا اولان اوبرنجى لر گىنىش قاپسامدا ان آزى" تورك دىلى نين رسمي اولماسى" نى اون پلانا قويا بىلەرلە. نىچە كى اسفنەدىن اىكى سىنەدە ده آزادا اولسا بىلە بونا شاهيد اولدوق.

بلکه ۱۹ اردیبهشت اولان اویرنچی گونو بیر یئنی باشلانیش موژده سینی وئردى. بلکه اویرنچی لر بیر داها دونیانین باخیشینى آذربایجانا یونلده بىلدىلر.

ها-دى يولداشلار گله جه يه دوغرو، چونكى گله جك بىزىمىدىر

بە مناسبت روز ۱۹ اردیبهشت(روز دانشجو در آذربایجان) ياشار ائل اوغلۇ(فعال دانشجوئى)

زمانى كە اولين حركات هويت طلبانە در آذربایجان بە صورت ملموس در دھە ۷۰ آغاز گردید، هيچ ناظر بى طرقى نمى توانست پىش بىنى كند كە اين حركت بتواند در عرض دو دھە فضاي فكري جوانان ترك را در دست گرفته و تبدل بە بزرگترین پروژە امنىت ملى برای جمهوري اسلامى ايران گردد. اما در عرض كمتر از دو دھە از آغاز فاز جديد حركت مشاهده مى كنيم كە در بسياري از شهراهە آذربایجان مىزان بىدارى ملى به قدرى افزايىش يافته كە اين شهرها بە سوی حركات آزادى ملى حركت مى كىند. در تمامى مراحل فوق الذكر دانشگاهها نقش محوري را بر عهده داشته و در حقيقىت مى توان گفت كە نقطه ثقل حركت ملى آذربایجان در دانشگاهها بوده اند و روز ۱۹ اردیبهشت روزى است در پاسداشت اين جانفشارى ھا و فداكارىھا دانشجويان.

در ۱۹ اردیبهشت ۷۴ دانشجويان دانشگاه تېرىز در عملى وصف ناشدنى در اعتراض بە نظر سنجى موهن صداو سيما در مورد تركهابه خيابانها رىختىند و استاندار وقت و رياست سازمان صدا و سيمما را مجبور بە عذرخواهى كردىن. جنبش دانشجويى آذربایجان از آن زمان بە اين سو حمامسە ھاى بى شمارى آفرىده است و اين امر ناشى از آزادى حداقلی موجود در محىط دانشگاه و البته ذهن مدرن قىشر دانشجو است و البته عامل مهمتى نيز وجود دارد و آن عدم مصلحت گرايى است. دانشجويان در فضايى كە ذهن سياسيون منجمد و خودشان منفعل گردىده اند، بدون اينكە بە عواقب عمل خود (بازداشت، محروميت از تحصيل ...) توجه كىند، اعمالى را در راستاي رساندن فرياد مظلوميت ملت آذربایجان بە گوش جهانيان انجام مىدهند كە در حيطة ذهن مدرن درست شمرده ميشود، اما ذهن مصلحت اندىش آنرا رد مى كند و اين دليل نقطه ثقل بودن دانشگاه در حركت ملى آذربایجان است. دانشجو بى ادعاست و نمى خواهد كە منافع گروه و دسته و حزب متبعوش را تامين كند و تنه چيزى كە برای فعالان دانشجويى ترك مهم است همانا منافع ملى ملت آذربایجان است و نه بىشتر و نه كمتر.

در حوادث خداداد ماھ ۱۳۸۵ در آذربایجان اگر نبودند خيل كثير فعالين دانشجويى ترك در دانشگاهها، هيچگاه چىنин حمامسە اى كە اكىون شاهد گوشە اى از فيلمهای آن هستىم خلق نمى شد و در حقيقىت حركت ملى آذربایجان بدون هيچ تربيون خاصى و تنها از طريق تجمعات دانشجويى دانشگاهها توانست الگوئى برای حركتهای اعتراضى بعدى در شهراهە آذربایجان باشد و نقش تعين كىنده اى در رساندن صدائى اعتراض بە خارج از دانشگاه ايفا نمайд و اين نكتە اى است كە كارشناسان امنىتى جمهوري اسلامى درك كرده اند و از ايىروى فرمان بە قلع و قمع اين دانشجويان داده اما دانشجو عليرغم تمام اين هزينه ھا

هنوز بی ادعاست و ضرب المثل معروف ترکی را به یادمان می آورد که: "آگاج نه قدر بار گتیرسه، باشین آشاغی ایر"

و البته پیشنهادی برای تمام فعالان دانشجویی ترک در تمام دانشگاهها

حکومت از بعد خبری مسئله ملی ترکها بسیار نگران است و بیشترین سعی خود را در بايكوت خبری حرکتهای مسالمت آمیز دانشجویان ترک(به عنوان نخبگان ملت ترک آذربایجان) به کار برد و می برد. دانشجویان می توانند با چاپ ویژه نامه های نشریات دانشجوییشان به مناسبت روز دانشجوی آذربایجانی روز ۱۹ اردیبهشت را به عنوان روزی از تاریخ مبارزات ملتمن بر علیه شوئونیسم فارس جاودانه کنند. همچنین دانشجویان می توانند در ساعت مشخصی در تمام دانشگاهها (متلا ساعت دوازده و نیم روز ۱۹ اردیبهشت) ضمن اعتصاب غذا و جمع کردن سینی های خود در محلهای پرتردد دانشگاه و با زدن چسبهای سفید بر دهان به نشانه اعتراض آرام و در دست گرفتن پلاکارد هایی در اعتراض به عدم تدریس زبان ترکی در مدارس و توقیف نشریات دانشجویی آذربایجانی و درج حدیث جعلی و شوونیستی بر روی اسکناسهای ۵۰۰۰ تومانی و تعطیلی تشكلهای دانشجویی آذربایجانی (جمعیت اسلامی دانشجویان دانشگاه زنجان، آرمان دانشجوی دانشگاه آزاد آذربایجان، انجمن اسلامی دانشگاه آزاد اردبیل، انجمن شهریار دانشگاه ارومیه و انجمن ادبی سهند مراغه) و در حمایت از زندانیان سیاسی آذربایجان همچون رضا عباسی ، عباس لسانی، بهروز علیزاده، سعید محمدی، سعید بیدخت و اثلياز ينكلى و... اقدام به تجمع خشونت در هر صورت ممکن و عدم انصراف از طرح مطالبات خود در صورت فشار نیروهای حراست دانشگاه و احتمالا نیروهای اداره اطلاعات است و مدت زمان پیشنهادی برای تجمع آرام نیم ساعت الی یک ساعت می باشد و نوشتن پلاکارها به هر سه زبان ترکی انگلیسی و فارسی مفید فایده خواهد بود. رمز موقتیت این برنامه در پوشش خبری مناسب آن خواهد بود و می توان گفت که ۷۰ درصد کار همان تهیه خبر و عکس های مناسب و ارسال آن به سایتهاي اينترنتي و خبرگزاريهای ايلنا و ايسنا است.

در پایان می خواهم از دوست عزیزم رضا عباسی و تمام فعالین در بند حرکت ملی آذربایجان یادی کنم و یاد و خاطره افرادی که به خاطر منافع ملی ملت آذربایجان بهترین دوران زندگی خود را در زندانها به سر می برند را گرامی بدارم.

شماره تلفن و فاكس خبرگزاريهاجهت مخابره خبر

خبرگزاری دانشجویان ایران(ایسنا) موبایل مسئول بخش دانشجویی (خانم سید رضا): ۰۹۱۲۲۹۳۱۳۶۵

فاكس: ۰۲۱-۶۶۴۸۳۶۲۹

خبرگزاری کار ایران(ایلنا) موبایل مسئول بخش دانشجویی(خانم ذوالقدر): ۰۹۱۲۲۹۷۳۶۶۵

فاكس: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۶۱۵ و ۰۲۱-۶۶۹۵۶۶

آذربایجان اوینجی حركاتینین گلیشیم سوره جی و بوگونکو دورومو بازار: آتیلا تورانلى

(رضا عباسى نى اونوتماياراق...)

تىپلومسال دگىشىم لرى (اجتماعى تغىيرات) گئچك لشدىرمك اوچون اوینجى لرىن چابالارى هر زامان اونملى اولموشدور. اوینجى حركتلرى، تىپلومسال حركاتىن بوتونو اولماسادا، اونون ان اونملى تمثيل چى لرى ايچرىسىنده يئر آلماقدادىرلار. آذربایجان اوینجى حركاتى ده بو گلېشىمە ده ن اوذاق بىر چىزگى اىزله مە مىشىدىر. آنجاق آذربایجان اوینجى حركاتىن دىگر اوینجى حركتلرىنده ن آيىران ان اونملى نقطا اونون مىليتچى دوروشودور. بو يازى چىچىسىنده آذربایجان اوینجى حركاتىن اورتايى چىخىش نده نلىنى، گئچىرتىدىگى سوره جىلى و بوگونکو دورومونو اينجه له مە يە چالىشاچاغىق.

بىلدىگىنiz كىمى آذربایجان اوینجى حركاتى اوژون كىچمىشە صاحب اولماماسينا باخماياراق، بو گون مىلللى حركتىن ان اونملى فعالىت ساھە سىنى تشكىل ائتمكده دىر. اوینجى لرىن، اونيورسىتە ده آلىجى اولمامالارى نده نى ايله اوینجى حركتلرى هر زامان اوز اىچلىرىنده قوبوق لوقلار ياشارلار. آنجاق آذربایجان اوینجى حركتى اوچون جىدى اولاقاچ بوسوروندان بىت ائتمك دوغرو دئيل دىر. چونكو آذربایجان اوینجى سى نىن ايدئولوژى سى، خالقىنин اولوم-قاليم ساواشى اولدوغۇ اوچون بو حركت اىچرىسىنده بىر سوركلى ليك و دواملى ليق گورولمكده دىر. آذربایجان اوینجى حركتى، اوژونو مىللتنى نخبه سى و سئچىلمىشى ساياراق، مىلللى كولتورونو، تارىخىنى و اقتصادىنى قوروماچ و اونلارى يىنيدە ن دوزلىتكى آماجى نى گوتورمك ده دىر.

يازى نىن باشلىغىنidan دا بىللى اولدوغۇ كىمى بورادا آذربایجان اوینجى حركاتىن گلېشىم سوره جى نىن و بو گون دوردوغو نوقطە نى اينجه له مە يە چالىشاچاغىق. بو نىنلە آذربایجان اوینجى حركاتىن قىسا تارىخىنە باخماقدا فايدا واردىر.

آذربایجان مىلللى حركتىنى 1979-1357 (گونش ايلى) ایران ايسلاام دئورىمىنده ن (انقلاب) گونوموزه قده ر آراشدىرىدېغىمىزدا اوج آنا دونمە ن سوز ائده بىلىرىك. 1979-1357 (1981-1360) گونش ايلى دئورىم گونلرى، 1988-1368 (1360-1368) گونش ايلى) ساواش دونمى و 1990 (1370-1379) گونش ايلى)-تا گونوموزه قده ر. 1981-1360 (1357-1357) گونش ايلى) اىللرى آراسىندا مرکزى دئولتىن اتوريتە(قدرت) بوشلۇغو نده نى ايله آذربایجان مىلللى حركتى، اوزه لىكىلە يازى نسال(نوشتارى) ساھە ده اونملى گلېشىمە لره شاهىد اولموشدور. گرجى او دونمە اورتايى چىخان يائىلار بعضى ايدئولوژىك اىچرىك دايىشىماقدايدى، آما يائىلارىن توركىچە اولماسى و آذربایجان خالقىنин "اوز مقدىراتىنى تعىين ائتمە حاقيقى" شوعارى، آذربایجان مىلللى مسئلە سى نى گوندە مە داشىميشىدىر. 1988-1368 (1360-1368) گونش ايلى) اىللرى آراسىندا ساواش نىنلى ايله اولكە اىچرىسىنده آذربایجان مىلللى حركتى دىگر سىياسال حركتلر كىمى اونملى آدىملار آتامامىشلاردىر. بو دونمەن چالىشمالارى ساده جە ادبىيات يائىلارى ايله قىسىتلى (محدود) قالمىشىدىر. بو دونم لرده آذربایجان اوینجى حركتىنده ن جىدى بىت ائده بىلىملىك. آذربایجان اوینجى حركاتى بو اىللرده ساده جە اوینجى لرىن بىرىسل(فردى) فعالىتلرى ايله دوام ائتمىشىدىر.

آذربایجان اوینجی حركتی ده ۵ نجی ايللرده ن سونرا اوزونو سیاسال آلانا داشیما چابالاری ایچریسینه گیرمیشیدیر. قوزئی آذربایجاندا قاراباغ بولگه سینین ارمئیلر طرفینده ن اشغال اندیلمه سی گونئی ده جیددی تپکی لره نده ن اولموشدور، بو اشغاله قارشی و سوی قیریما قارشی آذربایجان اوینجی سی سیسینی پروتستولار(جمعات اعتراض آمیز) شکلینده چیخارتمیشیدیر. تبریز و تهران اوینورسیته لرینده آذربایجان اوینجی لرینین گوستربیلری، آذربایجان اوینجی حركاتینین اولوشوم(تشکیل تاپما) زمينه سی نی حاضرلامیشیدیر. بو دونم ده ن سونرا گوجونون فرقیه واراراق، میللی ایستکلرینی گنجکلشیدیرمک اوچون یاواش-یاواش اورگوتلنه یه(سازماندهی) باشلامیشیدیر. تبریز اوینورسیته سینده اوینجی اورگوتلرینین اورتایا چیخماسی بو دونم ده ن سونرا آذربایجان میللی حركتی سوره جینده اوینجی حركتی نین نه قده ر اونملی اولاچاغینین گوسترگه سی ایدی.

1992-1995(1371-1374 گونش ایلی) ايللری آذربایجان اوینجی حركاتی اوچون اونملی دیر. چونکو بو دونم لرده آذربایجان اوینجی سی اولکه ده باسقین اولان شرابیطه باخمیاراق، سیاسی ساحه ده حركت ائده ن ایلک جنبش اولموشدور.

1995(1374) ایلينده رادیو-تلوبیزیون قورومونون آنکتینه (پرسشنامه فاصله اجتماعی) قارشی گنچکله شن توپلو اوینجی گوستربیلری آذربایجان اوینجی حركاتینین دونوم نوقطاسینی اولوشدموشدور. تبریز و اورمیه اوینورسیته لرینده کی آذربایجان اوینجی لرینین پروتستولاری(تظاهرات) آذربایجان اوینجی سی نین سیاسال یاشاما آدیم آتدیغی نی گوسترمیشیدیر. ۱۹ اردیبهشت-ینده "آذربایجان اوینجی گونو" اولاراق آدلاندیریلماسی تام بئرینده بیر حركت اولموشدور.

1998(1377 گونش ایلی) ايللری سونرا آذربایجان اوینجی سی حركاتی نی سیاسی ادبیات یاراتماغا دوعرو سوروکله میشیدیر. بو دونمده ن سونرا اوینجی درگیلرینین کولتور و ادبیاتلا باشلایب سیاسی و سوسیال آلانلاری دا قاپساماسی گونئی آذربایجان اوینجی حركتینین تام آنلامی ایله اولوشدوغونو گوسترمیشیدیر. حتی آسمک کیمی اوینجی کوکنلی تشکیلاتلار آذربایجان میللی حركتینی انسان حاقلاری چرچیوه سینده فعالیت ائده ن ان اونملی تشکیلات حالینه گلمیشیدیر.

اوینجی-توپلوم ایلیشكى سی

اوینجی لر توپلومون اوخوموش و سئچیلمیشلری دیر. نه قده ر اوینجی-توپلوم ایلیشكى سی سیخى اولورسا او قده ر توپلوملار اوینجی لرین آپارديغى موجادله يه اوزلرینى ياخين حیس ائده ره ك، اونا دستك وئرە بىلرلر. بو گونه قده ر میللی حركت و توپلوم آراسىندا جیددی قويوقلوقلار و مسافه لر سوپىلە نمکده ایدى. آذربایجان اوینجی حركاتی میللی حركت ایچریسینده آغيرليغى نی اورتایا قويدوقدان سونرا میللی حركت و توپلوم آراسىنداكى اولماسى گرە كن ایلیشكىنى قورماگى باشارمیشلاردىر. گئچن ايلين خداد آيىندا میللی آياقلانمالار اوینجى و توپلومون نه قده ر ايچ-ايچه اولدوغونو گوسترمیشیدir. بىلدىگىمiz کىمى آخىر ئىچىن كوكىن اينده آذربایجان اوینجى لرینین دواملى گوسترى لر ياتماقدادىر. بو اولاي لاردا آذربایجان اوینجى سی توپلومو اوز میللی حاقلارىنى مودافعه ائتمك اوچون مئيدانلارا چكمە گى باشارمیشیدir.

آذربایجان اوینجی سی و تولیوم آراسینداکی ایلیشکیده دیگر بیر مسئله ده آذربایجان تولیومونون آرتیق اوینجیسینه دویدوغو گوو ن دیر. تولیوم آذربایجان اوینجی سی نین مجادله سی نی اوز مجادله سی اولاراق گورمکده دیر. البتہ کی بو ایلیشکی نین قورولماسی و گوون مسئله سی نین اورتایا چیخماسی راحات اولمامیشdir. آذربایجان اوینجی سی کنچدیگیمیز ۱۵ ایل عرضینه تولیومو یانلیش اولاراق بیلگی لندرمه یه ره ک بو گوون دویغوسونون اورتایا چیخماسیندا اونملی رل اوبنامیشdir. دونیا آنادیلی گونو موناسیبی ایله تولیوم و اوینجی نین ایلک دفعه اولاراق بیرلیکده حرکت ائتمه سی گوون دویغوسوندان قایناقلانمیشdir.

بو گونکو دوروم

یوخاریدا، دئوریمده ن سونرا آذربایجان اوینجی حرکتی نین اورتایا چیخیشینی و گلیشیم سوره جینی قیساجا آنلاتماغا چالیشدق. بورادا آذربایجان اوینجی حرکاتینین گونوموزده کی دورومو نو و قارشی-قارشی یا اولدوغو سورونلاری اینجه له مه یه چالیشاچاغیق.

آذربایجان اوینجی حرکتینین ان پارلاق دونه می، اوینجی لری درگی لرینین گئیش بیر شکيلده یانلاندیغی دونه م دیر. آحاق سون ایکی ایلدیر اوینجی درگی لرینده بیر دوشوش گوزوکمه کده دیر. یونون ان اونملی نده نی اولکه ده سیاسی فضانین آغیرلیغی گوستربیلسه ده، آذربایجان اوینجی حرکتینده بیر گلیشمه و یتنی احتیاجلاری دا گوسترمه کده دیر. اوینجی درگیلری میلیتیچی اوینجی لر و دیگر اوینجی لر آراسیندا بیر ایله تیشیم آراجی ایدی(ارتیاط وسیله سی). بعضی دونم لرده اوینجی درگی لر اونیورسیته ایچریسینده ۱۰-۵ اوینجی طرفینده ن بیر احتیاج اولاراق اورتایا چیخمیشdir. آحاق بو گون اونیورسیته لرده ۱۰-۵ اوینجی دئیبل، یوزلرجه اوینجی اوز میللی ایستکلری اوچون موجادله وئرمکده دیر. بو دونمده ن سونرا یئنه اولکه نین آغیر سیاسی فضاسی نده ن ایله گوزله نن دئیشیمی و گلیشیمی گوستر مه میشdir. آذربایجان اوینجی حرکتینین سیاسال و سوسیال اینجه له مه یه ن درگی لرین دوشوشو قاچینیلمازدیر.

گونوموزده آذربایجان اوینجی سی نین قارشی قارشی یا اولدوغو ان اونملی مسئله لرده ن بیریسى سیستماتیک و اوزون سوره لى بیر شکيلده اورگوتلنمە مه سیدir(عدم سازماندهی). بو سورونون نده نی نی یئنه آغیر فضایا باغلابانلار اولسادا، آذربایجان اوینجی سی شرایطه اویغون یئنى بیر فورمول تاپماق زوروندادیر. یونون چیخیش بولو اولاراق آذربایجان اوینجی سی نین یئنى ده ن حرکتی نی تائیملاياراق، سیاسى ائلم لرده ن(سیاسى کارى) اوزاق بولونو و هدفلرینى اورتایا قویمالى دیر.

گله جک بیزیمدیر

بوتون حرکتلر چالیشمالارینی گله جه یه یونه لیک اورتایا قوبارلار. پلانلارینی، هدفلرینى و هدفه گوتوره جک آراچلارینی گله جه یه دوغرو سئچە رلر. آذربایجان اوینجی حرکاتی نین سون ایللرده منیمسه دیگى بیر شوعار واردیر. "گله جک بیزیمدیر" شوعاری، آذربایجان اوینجی حرکتینین گله جک فلسفه سی نی تشکیل ائتمکده دیر. بو شوعار سیاسال پارتى لرین پروباگاندا شوعارینا بنزه سه ده آذربایجان اوینجی

حرکاتی اوچون داها گئنیش آنلام داشیمماقدادیر. آذربایجان اویرنجی سی بو شوعار آلتیندا بیر طرفه ن گله جه یه کسین اومود گوزو ایله باخماقدا، دیگر طرفه ن ده بو شوعاری گئرچک لشدیرمک اوچون اوزونو میلتینین قارشیسیندا مسئول حس ائتمکده دیر. بو ندنله "گله جک بیزیمدیر" شوعاری آذربایجان اویرنجی حرکاتی اوچون بیر یاشام فلسفه سی دیر. حرکتینی، پلانلارینی، آراچلارینی و ان اونملی سی هدفلرینی بو شوعارین چرجیوه سینده اولوشدورماغا چالیشیر.

سونوج اولاراق: آذربایجان اویرنجی حرکاتی اورتایا چیخیشیندان گونوموزه قده ر جیددی گلیشمە لر گوسترمیشدیر. میللی حرکتی کولتوره ل ساحه ده ن سیاسال ساحه یه داشینماسیندا اونملی رل اوینامیشدیر. میللی ایستکلریمیزی دموکراتیک فعالیتلر ایجریسینده اورتایا قویماگی باشارمیشدیر. گلين بو نوقطادا ایسه وار اولان سورونلارا باخمايلاق، وارلیغینی و آغیرلیغینی سوردورمک ایسته مکده دیر. آذربایجان تورک میلتینین میللی ایستکلرینه ال تاپماسی دوغرونوتسوندا اویرنجی حرکاتی ایدئولوژی سینى اولوشدورماغا چالیشمماقدادیر. بو گونده ن سونرا بو حرکتین گوجلنمه سی و انحراف-ا چکیلمه مه سی اوچون بوتون آذربایجان تورک اویرنجی لرینین داها گئنیش قاتیلمالاری گره کیر. چونکو "گله جک بیزیم اولمالی دیر".

گله جک بیزیمدیر ۹ اردیبهشت ۱۳۸۶

۱۹ اردیبهشت روز دانشجوی آذربایجانی

ایلقار مرندلی(فعال دانشجوئی و فارغ التحصیل دانشگاه تبریز)

شتاب کن دنیای کهنه پشت سر توست

بیشک نهضتی که به نام حرکت ملی آذربایجان شناخته می‌شود، مرهون دانشجویانی است که بی ادعا پا در وادی آرمانهای خود گذاشتند و بدون توجه به تقسیم قدرتی که در جاهای دیگر انجام می‌گرفت از منافع و سعادت ملی آذربایجان صحبت نمودند. گفتگویی که گاه به فریاد تبدیل می‌شد و نتیجه‌اش ذوب شدن تدریجی يخهای ۷۰ ساله سکوت و بایکوت بود. نتیجه‌ای که بیش از ۱۵ سال طول کشید تا ندای "هارای هارای من تورکم" از خیابانهای تبریز، ارومیه، زنجان و اردبیل و به طبع آن شهرهای دیگر طنبین انداز شود. دانشجویان به فراخور حال و هوای دوران دانشجویی خود جوش و بی رهبر کار می‌کنند آنها ضمن مبارزه با عرف گرایی و مصلحت پرستی با وارد نمودن اندکی تخیل به حوزه سیاست تمامی معادلات سیاسیون را بر هم می‌ریزند. سال گذشته تحولی عظیم در حرکت ملی آذربایجان رخ داد این تحول می‌تواند آغاز یک نهضتی با شکوه و تجربه نگر باشد و می‌تواند باعث سرمیستی و غافل شدن گردد. بی شک عده‌ای در تلاشند تا دومی بر اولی چیره گردد. همه اذعان دارند که مطلع چنین تحول باشکوهی دانشجویان آذربایجانی دانشگاههای کشور هستند و به تبع آن نیز توان سنگینی را پس می‌دهند. تعطیلی تشكلهای دانشجویی "جمعیت اسلامی دانشجویان ترک دانشگاههای تهران، آرمان دانشگاه آزاد

تبریز، انجمن اسلامی دانشگاه اردبیل و توقیف نشریاتی چند و زندانی شدن عده ای از دانشجویان فعال در این حوزه" نمونه ای از این تاوان هاست. آنچه که در این جا قصد بیان آن را دارم بی شک به مزاق خیلی از دوستان و فعالان خوش نخواهد آمد ولی در آستانه دومین سال نامگذاری روز دانشجوی آذربایجان و با احترام به صداقت و پاکی دل آنها مجبور به بازگویی آن هستیم. قلب اذربایجان در دانشگاهها می زند. نشریات دانشجویان آذربایجانی و جلسات هم اندیشی با استفاده از فضای نسبتاً آزاد دانشگاهها باعث شده است تا جبهه قوی در دانشگاهها به نفع آذربایجانیها و حرکت ملی آذربایجان باز شود اما آنچه که به جد این فضای رو به رشد را تهدید می کند قصد استفاده یا ارایه رهنمود به دانشجویان از سوی عده یا گروهی از خارج دانشگاههاست. هر چند اشتباهات تاکتیکی گروهی از تشکلهای دانشجویی نیز در این میان بوده است. همانند استفاده تشكل آرمان از دکتر اعلمی که به نظر نگارنده دقیقاً به زبان تشكل مزبور تمام شد. هستند تشکلهایی نیز که در گذشته پایگاهی نسبتاً قوی در میان دانشجویان داشتند اما به طبع ساختار محفلی شان و نیز عدم پویایی و فارغ التحصیلی مدیران ارشدشان از نفوذشان در دانشگاهها کاسته شده است ولی متأسفانه همچنان به نام دانشجویان آذربایجانی فعالیت و ارایه رهنمود می نمایند. جا دارد در آستانه سالروز دانشجوی اذربایجانی ، دانشجویان فعال آذربایجانی ضمن تاکید مجدد بر استقلال خود که قویاً در چندین سال گذشته شاهد آن بودیم از تحمیل هرگونه هزینه اضافی بر دوش دانشجویان آذربایجانی جلوگیری نمایند. اضافه می کنم که در این بین باید که از افراط و تغیریط خودداری نمود و تجربیات فعالین سابق را ارج نهاد. هر چند در این میان نیز فعالین خارج از دانشگاه نیز باید که در فکر تاسیس نهادهای مدنی باشند تا بتوانند با فراغ بال بیشتری نسبت به اعاده حقوق حقه ملت اذربایجان اقدام نمایند.

۱۹ اردیبهشت ۱۳۸۶ را با یاد دانشجویان دریند آذربایجانی خصوصاً رضا عباسی گرامی می داریم.

هاردان هارا گلديك .....(تا ۱۹ اردیبهشت گامی دیگر)

برای اولین بار در اینترنت

متن بیانیه دانشجویان تورک دانشگاههای ایران بمناسبت روز جهانی حقوق بشر در آذرماه
سال ۱۳۷۲

بسم الله الرحمن الرحيم

يا ايها الناس انا خلقناكم من ذكر و انثى و جعلناكم شعوبا و قبائل لتعارفو ان اكرمكم عند الله اتقيكم

قسمتی از متن اعلامیه جهانی حقوق بشر- میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی مصوب ۱۶ دسامبر ۱۹۶۶ مجمع عمومی سازمان ملل متحد

ماده ۲-بند ۱: دولتهای طرف این میثاق متعهد می شوند که حقوق شناخته شده در این میثاق را درباره کلیه افراد مقیم در قلمرو و تابع حاکمیتشان بدون هیچگونه تمایزی از قبیل نژاد، رنگ، جنس، زبان، مذهب،

عقیده سیاسی یا عقیده دیگر، اصل و منشا ملی یا اجتماعی، ثروت، نسب یا سایر وضعیتها محترم شمرده و تضمین بکنند.

ماده ۳۷- در کشورهایی که اقلیتهای نژادی، مذهبی یا زبانی وجود دارند، اشخاص متعلق به اقلیتهای مذبور را نمی توان از این حق محروم نمود که مجتمعا با سایر افراد گروه خودشان از فرهنگ خاص خود متعتم شوند و به دین خود متدين بوده و بر طبق آن عمل کنند و یا بزبان خود تکلم نمایند.

اصل ۱۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: زبان و خط رسمی و مشترک مردم ایران فارسی است. اسناد و مکاتبات متنون رسمی و کتب درسی باید با این زبان و خط باشد ولی استفاده از زبانهای محلی و قومی در مطبوعات و رسانه های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس در کنار زبان فارسی آزاد است.

اصل ۲۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: تفتیش عقاید ممنوع است و هیچکس را نمی توان به صرف داشتن عقیده ای مورد تعرض و مواخذه قرار داد.

اصل ۲۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: تشکیل اجتماعات و راهپیمائیها بدون حمل سلاح به شرط آنکه مخل مبانی اسلام نباشد، آزاد است.

ما دانشجویان تورک دانشگاههای ایران در آستانه روز جهانی حقوق بشر، با تکیه بر قوانین ثابت الهی، اعلامیه های جهانی حقوق بشر و قوانین جمهوری اسلامی ایران قطعنامه ۶ ماده ای زیر را تقدیم سازمان ملل متحده، سازمانهای جهانی دفاع از حقوق بشر، تمامی ملل آزادیخواه جهان، ملت، دولت و مجلس جمهوری اسلامی ایران می داریم.

کشوری که بالغ بر شصت میلیون انسان را در خود جای داده و دولت و مجلس آن مدعی پاییندی بر اصول دمکراسی و اعلامیه های جهانی حقوق بشر و قانون اساسی است چگونه می توان متصور بود که بیش از نصف این جمعیت(تورکهای آذربایجان) از تدریس و تحصیل به زبان مادری خود(تورکی آذربایجانی) در مدارس و دانشگاهها محروم باشند؟ آیا این نقض آشکار حقوق ذاتی و طبیعی انسانها و قوانین حقوق بشر نیست؟ آیا این نقض صریح ماده ۱۵ قانون اساسی ایران نیست؟ ما بار دیگر مصراوه بعنوان نیمی از ملت ایران خواهان تحصیل و تدریس به زبان مادریمان(تورکی اصیل آذربایجانی) در کلیه مقاطع تحصیلی(ابتدائی، راهنمائی، متوسطه و دانشگاهها) یعنی احترام به حقوق ذاتی و اولیه انسانها و قوانین بین المللی هستیم.

در جمهوری اسلامی علیرغم وجود ۳ شبکه تلویزیون دولتی هیچ یک از این شبکه ها برای جمعیت ۳۰ میلیونی تورک ایران هیچگونه برنامه ای پخش نکرده و به جای آن در تمام شبکه های تلویزیونی و رادیوئی، مجلات و نشریات فارس زبان، زبان، ملیت، فرهنگ و تاریخ آذربایجان مورد تحریف، تمسخر و مضحكه قرار می گیرد. ما ضمن محکوم نمودن این سیاستهای شونیستی خواهان اختصاص یکی از شبکه های تلویزیونی برای مردم آذربایجان به زبان تورکی اصیل در ایران هستیم.

در جهانی که به نظرات و افکار دانشجویان بیشترین بها داده می شود، دولت و مجلس جمهوری اسلامی ایران از جوابگوئی به بیش از ۱۴ طومار و نامه سرگشاده دانشجوئی و مردمی سرباز زده و حتی مطبوعات و رسانه های گروهی از درج خبر این طومارها خودداری نموده اند. ما دانشجویان ضمن محکوم نمودن ناقصان آزادی بیان و عقیده نمایندگان آذربایجان در مجلس شورای اسلامی ایران را نماینده راستین و به حق مردم آذربایجان نمی شناسیم.

ما دانشجویان تورک دانشگاههای ایران، استانهای همدان، زنجان، اردبیل و شهرستانهای قزوین و آستارا را جزء لاینفک مناطق تورک و آذربایجان شناخته، خواستار اعاده نام آذربایجان بر آنها هستیم.

ما ضمن محکوم نمودن نقض قوانین بین المللی و حقوق ذاتی انسانها از سوی دولت ایران، جهت جلوگیری از قوم کشی دولت ایران از مجتمع جهانی خواهان اتخاذ تدابیری جهت پایبند نمودن دولت ایران به قرارداد بین المللی منع کشتار دسته جمعی هستیم.

ما دانشجویان تورک دانشگاههای ایران با الهام از قوانین ثابت الهی، قوانین بین المللی و حقوق فطری و طبیعی تمام اقوام بلوچ، لر، کرد، تورک، ترکمن، عرب، فارس و ... را دارای حقوق برابر و مساوی دانسته و تز همزیستی مسالمت آمیز و برادری را به همه اقوام پیشنهاد می نمائیم.

در پایان ما دانشجویان تورک دانشگاههای ایران به نمایندگی از طرف ملت آذربایجان از تمامی مجتمع جهانی و ملل آزادی خواه و سازمانهای بین المللی خصوصا سازمان ملل متحده جهت تحقق یافتن خواسته های قانونی خود در اسرع وقت به نام آزادی بیان و حقوق بشر برای تحت فشار گذاشتن دولت و مجلس جمهوری اسلامی ایران طلب استمداد و یاری می نمائیم.

والسلام

دانشجویان تورک دانشگاههای ایران، آذرماه ۱۳۷۲

اعتراضیه دانشجویان آذربایجانی دانشگاههای تهران

[بمناسب طرح فاصله اجتماعی و پرسشنامه موهن صدا و سیما]

(دوازدهم اردیبهشت ۱۳۷۲)

از آرشیو بخش رسانه ای جنبش دانشجوئی آذربایجان-گله جک بیزیمدیر

با توجه به نزدیک شدن ۱۹ اردیبهشت روز دانشجو در آذربایجان، بخش رسانه ای این جنبش در نظر دارد تعدادی از بیانیه های اعتراض آمیز دانشجویان آذربایجانی نسبت به عملکرد موهن و نژادپرستانه صدا و

سیما لاریجانی در اردیبهشت ۱۳۷۴ را بدون تغییر در متن عیناً جهت استفاده علاقمندان انتشار دهد. متن بیانیه های انتشار یافته متناسب با وضعیت و شرایط سیاسی- اجتماعی حاکم داشته و ادبیات استفاده شده در آن با ادبیات کنونی جنبش دانشجویی فاصله زیادی دارد. تجارب سالهای گذشته و افت و خیزهای فراوان جنبش دانشجویی آذربایجان را نسبت به آن سالها عاقلتر، بالغ تر و منسجم تر گردانیده است. آنچه در پایین می آید اعتراضی دانشجویان آذربایجانی دانشگاههای تهران نسبت به پرسشنامه اهانت آمیز مرکز تحقیقات و سنجش افکار عمومی صداو سیما در دوازدهم اردیبهشت ماه ۱۳۷۴ می باشد.

بخش رسانه ای جنبش دانشجویی آذربایجان- گله جک بیزیمیدیر

www.oyrenci.mihanblog.com

بسمه تعالی

در حالیکه بیش از ۱۶ سال از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران می گذرد و در این مدت ایران اسلامی مفتخر به پرچمداری عدالت اجتماعی بوده و همه ملل دنیا ما را با عدالت اسلامی می شناسند، توزیع پرسشنامه طرح فاصله اجتماعی مرکز تحقیقات و سنجش افکار عمومی صدا و سیما در مناطق بیست گانه تهران در مورخه ۱۳۷۴/۱/۱۹ نشان داد هنوز هم عناصری هستند که نتوانسته اند خود را با ارزشهای اسلامی وفق دهند و هنوز بوی شونیسم و تبعیض به صورت جدی و تنفر انگیزی به مشام می رسد. گرچه تعداد این عناصر بسیار محدود می باشد ولی مردم ما بخصوص مردم غیرمند آذربایجان که همیشه هدف مستقیم بسیاری از تهمتها و تمسخرها قرار داشته اند، چه زخمها که از این افراد کوتاه بین دریافت نکرده اند. البته مورد اخیر یکی از حلقه های زنجیر طول تهمت و توطنه هایی است که بارها و بارها از سوی صدا و سیما به نمایش گذاشته شده است.

نکته جالب توجه در رابطه با این پرسشنامه عنوان آن می باشد که از طرف یک سازمان دولتی منتشر شده و طرح فاصله اجتماعی نام گرفته است. عنوان مذکور این سوال را در ذهن هر خواننده ای ایجاد می کند که طراحان آن بدنبال کدام فاصله اجتماعی می باشند؟ بدون تردید فاصله اجتماعی آنهم در جامعه اسلامی که اقوام گوناگون آن برادروار تحت لوای اسلام در کنار هم زندگی می کنند، به هیچ وجه نمی تواند معنا و مفهومی داشته باشد. آیا طرح کردن فاصله اجتماعی بخصوص بین مردم ترک زبان و سایر اقوام این مرز و بوم از اعتقاد چنین فاصله ای حداقل از نظر تئوری نشات نمی گیرد؟ آیا طرح پرسشها یعنی نظریه انتخاب همسر از میان ترکها، همکار و هم اطاق شدن با ترکها، همسایگی در یک آپارتمان با ترکها، زندگی در شهرها و محله های ترک نشین، شرکت در مجالس مذهبی ترکها مخصوصا تاکید بر عاشورا و تاسوعا و مهمان نمودن ترکها نشان از یک طرح پلید شونیستی نیست؟ مسلما این پرسشنامه برازنده نام مقدس جمهوری اسلامی ایران نبوده، حتی به اجرا گذاشته شدن آنها در آفریقای جنوبی دوره آپارتاید نیز قابل تصور نمی باشد.

ما دانشجویان آذربایجانی دانشگاههای تهران ضمن محکوم کردن هر گونه اقدام شونیستی مشابه با چنین اعمالی مصرانه از مسئولین جمهوری اسلامی بالاخص مسئول محترم صدا و سیما خواستار برخورد جدی با این مسئله و طراحان کج اندیش آن نموده و خواهان جوابگوئی مسئولین در اسرع وقت بدون فوت زمان به

مردم مسلمان آذربایجان می باشیم، به یقین در غیر اینصورت مردم غیور آذربایجان خود در جهت افشا نیات پلید این چنین اعمالی اقدام نموده و تمامی عواقب آن متوجه اینگونه افراد کوته بین و کج اندیش خواهد بود.

دانشجویان آذربایجانی دانشگاه‌های تهران اردیبهشت سال ۷۴

بمناسبت روز دانشجو

از آرشیو حنبش دانشجوئی آذربایجان-گله جک بیزیمدیر

بیانیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی تبریز در مورد توزیع پرسشنامه فاصله اجتماعی (اردیبهشت ۱۳۷۲)

"بزرگ ترین افتخار ما اینست که مسلمان، آذربایجانی و ترک هستیم" در پاسخ به فریاد و ندای فرزندان برومند و قهرمان آذربایجان در دانشگاه تبریز و علوم پزشکی، ما دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی تبریز همصدائی و یکپارچگی خود را با آنان اعلام داشته بار دیگر ضمن محکوم نمودن شدید تمامی اقدامات مغرضانه علیه ملت قهرمان آذربایجان، خواسته های بحق خود را برای آخرین بار و به عنوان اتمام حجت به گوش تمامی ملل می رسانیم و در صورت عدم اجرای موارد ذیل مسئولیت هر گونه عواقب بعدی بر عهده مسئولین ذیربط خواهد بود:

۱. هرگونه اهانت، تمسخر و تحقیر ملت عظیم و شریف آذربایجان را گناهی نابخشودنی تلقی کرده و عاملین اینگونه اعمال سریعاً بایستی به جرم خدشه دار کردن هویت، موجودیت و حیثیت ملت قهرمان آذربایجان به اشد مجازات محکوم شوند.
۲. قاطعانه خواهان مجازات مسбیین توزیع پرسشنامه فاصله اجتماعی از سوی صدا و سیمای مرکز تهران بوده و عاملین آن بالاخص لاریجانی باید سریعاً به جرم اهانت به ملت قهرمان پرور ترک محکوم و مجازات گرددند.
۳. ظلم‌ها و تبعیضات اقتصادی و اجتماعی در حق آذربایجان و تمرکز صنایع بزرگ مادر در مناطق فارس نشین را به هیچ عنوان تحمل نکرده بار دیگر خواستار سرمایه گذاریهای کلان دولت در آذربایجان هستیم.
۴. خواهان عمل و اجرای اصل ۱۵ قانون اساسی و تدریس و تحصیل بزبان ترکی در سطح مدارس و دانشگاه‌ها هستیم.
۵. خواهان ایجاد شبکه تلویزیونی مستقل به زبان اصیل آذربایجانی برای مردم ترک زبان ایران بوده و مراکز استانهای آذربایجان (شرقی، غربی، اردبیل، زنجان و همدان) بایستی برنامه‌های خود را روزانه و بزبان ترکی پخش کنند.

۶. در آخر از ملت بزرگوار آذربایجان بیداری و هشیاری هرچه بیشتر در مقابل توطئه فارس‌های شونیست و برخورد قاطعانه و شجاعانه با آنارن را خواهانیم.

دانشجویان ترک دانشگاه آزاد تبریز ۱۳۷۴ اردیبهشت

۱۹ اردیبهشت روز دانشجو و صورت دگردیسی در مجمع دانشگاه‌های آذربایجان (تپیلوم)

آزار خوبلو

اصلاً نمی‌دانم دوستانمان در تپیلوم فرصت خواهند کرد که این یادداشت کوتاه را بخوانند یا نه؟ به حال امیدوارم گرفتاریهای زندگی، اقساط ماشین و خانه، مرضی بجه و یا زایمان همسر و ... مانع از داشتن فرصت مطالعه برای این عزیزان نگردد. اینکه دوستانمان در تپیلوم نقش فوق العاده ارزنده‌ای در طول سالهای گذشته در اوج گرفتن و مدرن شدن حرکت ملی آذربایجان انجام داده اند به هیچ وجه قابل انکار نیست. و اینکه دوستانمان در تپیلوم پس از ازدواج گرفتار مشکلات معیشتی و خانوادگی فراوان شده‌اند نیز به هیچ وجه غیر طبیعی نمی‌باشد. بالاخره هر کسی حق دارد که خانه، ماشین، بجه و کار خوب داشته باشد. این انتظار که همیشه افرادی باشند تا با از جان گذشتگی و فدایکاری کل بار یک حرکت را نیز بدوش بکشند خیلی منصفانه نخواهد بود. زمانی که اعضا تپیلوم در دانشگاهها حضور جدی داشتند توانسته بودند اکثریت فعالیتهای دانشجویی را مدیریت نموده و با رویکردی عقلانی به مسئله آذربایجان تحولات شایان توجهی در آن ایجاد کنند. اما با فارغ التحصیلی این دوستان دو عامل مهم تپیلوم را از فعالیتهای گذشته اش بازداشت و باعث گردید که تپیلوم جایگاه قبلی خود را در بین دوستان و دانشجویان از دست بدهد. نخستین عامل فارغ التحصیلی اعضا مرکزی تپیلوم و ازدواج و جذب کار و زندگی شدن دومین عامل اتخاذ رویکردی بسته، محفلی، خانوادگی و عدم اجازه به دگردیسی شکلی و ساختاری در درون تپیلوم می‌باشد. اعضا شورای مرکزی همواره متأسفانه با یک نگرش نسبتاً بسته از پوست اندازی تپیلوم جلوگیری نمودند تا جانیکه رفته کارکرد و محبوبیت خود را از دست داده و زمینه برای انشعابهای فراوان در درون جنبش دانشجویی را فراهم آوردن. در صورتیکه تپیلوم می‌توانست نگاهش را نسبت به نوسازیش تغییر داده و آنرا از فرم یک شرکت خصوصی با سهامدارانی اندک به جریانی پویا با ساختاری دمکراتیک تبدیل کنند. از اثرات اتخاذ این سیاست بسته می‌توان به ایجاد خلل در جریان آزاد انتقال تجارب بین دانشجویان قدیم و جدید اشاره نمود. به جرات می‌توان گفت که هم اینک اعضا فعال تپیلوم را می‌توان در یک پراید جمع نمود. این در حالیست که در سالیانی نه چندان دور دهها اتوبوس لازم بود که آنها را جایجا نماید. بایستی پرسید که چطور شده است که تعداد دانشجویان آذربایجانچی افزایش یافته اما اعضا تپیلوم روز بروز کاهش پیدا کرده و به تعداد انگشتان یک دست تقلیل یافته است؟ متأسفانه اراده‌ای حاکم بر تپیلوم با ایستادگی در برابر انتقادات قصد دارد تنها نامی از تپیلوم را حفظ کند و آن را در تاریخ حرکت ملی در حد یک خاطره باقی بگذارد. شاید دوستان تپیلوم از خواندن این نقدها زیاد خوشحال نشوند ولی بایستی بیاد آورند روزهایی را که گوششان را به تمامی انتقادات صمیمی ترین دوستان خود بسته بودند. این در حالی است که انتظار همه تبدیل تپیلوم به حزبی توانمند جهت نمایندگی قشر تحصیل کرده آذربایجان بود.

بنظر نگارنده فدا نمودن یک جریان به خاطر گرفتاریهای عده ای قلیل و ترس از بین رفتن نفوذ این عده اندک بر توپلو نهایت خودخواهی است. اعضا پرتوان، پرتجربه و تحصیلکرده توپلوم می توانند با کنار کشیدن از حرکت زمینه را برای پویایی و تحول جدی فراهم نموده و در عوض با کار تحقیقاتی و ارائه تاکتیک ها و ایده هایی سودمند تا زمان پیدایش فرستی جدی برای تاسیس حزبی فراگیر در داخل حرکت وجود داشته باشند. توپلوم به تمامی دانشجویان تعلق دارد و هر دانشجوئی حق دارد که در مورد آن سوالی پرسید و یا انتقادی بکند. مگر اینکه دوستانمان اسم دانشجو و دانشگاهی را از روی آن بردارند. توپلوم نیاز به دگردیسی و پوست اندازی دارد. لجاجت کار بجائی نخواهد برد. اما در صورت این نوسازی همه دانشجویان آذربایجانی پشت سر توپلوم قرار خواهند گرفت. و ان شالله شاهد روزی باشیم که توپلوم پرتوانتر از همیشه در بین دانشجویان وجود داشته باشد. ۱۹ اردیبهشت امسال می تواند نقطه آغازین این دگردیسی باشد.

اینک جنبش دانشجوئی وارد فاز نوبنی شده است. جنبش پرقدرتتر از همیشه در مسیر حرکت ملی به پیش می رود و بیش از هر زمان دیگری به اتحاد و همدلی نیاز دارد. در روزهای پیش رو این نیاز به همدلی و هماهنگی و جدیت در بین دانشجویان فعال جهت برگزاری مراسم روز دانشجو ضروری است. روز دانشجو و جنبش دانشجویی آذربایجان به همه دانشجویان آذربایجانی تعلق دارد. گرامیداشت این روز نیز وظیفه همه دانشجویان و فارغ التحصیلان است. در چنین شرایطی برنامه احتمالی توپلوم برای بزرگداشت چنین روزی چیست؟

بررسی مواضع و عملکرد جنبش دانشجوئی آذربایجان در سال ۱۲۸۵

سال ۱۲۸۵ سالی متفاوت از دیگر سالها برای جنبش دانشجوئی آذربایجان بود. جنبش دانشجوئی آذربایجان را بایستی بعنوان جنبشی که نزدیک به دو دهه تجربه مبارزاتی بر علیه شونیسم فارس و تبعیض نژادی دارد، شناخت. بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی سابق، پایان جنگ هشت ساله بین ایران و عراق، فجایع ارتش سرخ روسیه در شب ۲۰ ژانویه باکو و گسترش تعییضات اقتصادی-فرهنگی بین آذربایجان جنوبی و سایر مناطق در ایران، جنبشی در دانشگاههای کشور شکل گرفت که بعدها با تکامل بیشتر و اخذ تجربه های فراوان نام جنبش دانشجوئی آذربایجان را بر خود نهاد. این جنبش با افت و خیزهای فراوان خود را به سال ۱۲۸۵ رساند. سالی که می توان از آن بنام سال حضور رسمی این جنبش در عرصه سیاسی دانشگاههای کشور و حرکت ملی آذربایجان نام برد. اگرچه این جنبش فعالیتهای بی شماری در طول سالیان گذشته در عرصه مبارزات ضد تبعیض نژادی داشته، اما سال ۱۲۸۵ از آن نظر اهمیت دارد که این جنبش توانست صدای خود را از پشت میله های دانشگاه به داخل توده اجتماعی برده و ملت آذربایجان را با خود همگام سازد. فعالان جنبش دانشجوئی در اقدامی هوشمندانه و استراتژیک با طرح روز ۱۹ اردیبهشت(سالروز خیزش ضد آپارتایدی دانشجویان دانشگاه تبریز در سال ۱۳۷۴ بر علیه پرسشنامه ضد انسانی و فاشیستی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران) بعنوان روز دانشجو باعث شدند تا این جنبش از سایه سیاه و شوم ۱۶ آذر بیرون آمده و بعنوان جنبشی مستقل و با کارکردهایی ویژه مطرح گردد. همچنین جنبش با انتخاب رسمی شعار "گله جک بیزیم دیر" با اعتماد و اطمینانی بیشتر قدم در راه مبارزات مدنی و ملی خود گذاشت. طبیعی است که این جنبش نمی توانست کارکردی حزبی داشته و همچون یک حزب با اساسنامه و مرامنامه ای مشخص و با کادری مشخص به فعالیت پردازد. از اینروی این جنبش

شامل طیف های فراوانی از دانشجویان آذربایجانی در دانشگاههای سراسری و آزاد بود که همگی در یک کلام معتقد به مبارزه جدی بر علیه تبعیضات نژادی، زبانی، اقتصادی-فرهنگی-اجتماعی بوده و منافع ملی آذربایجان و سعادت ملی این ملت شریف و مظلوم خط قرمز آنان بود. شیوه های مبارزاتی این جنبش کاملاً مدرن، مدنی، صلح آمیز و بدور از خشونت بوده است. این جنبش در یک کلام با آغوشی باز و گستردۀ همه دانشجویان فعال و ملی اعم از " مجمع دانشگاهیان آذربایجان"، " تشکل آرمان"، " جمعیت اسلامی دانشجویان دانشگاه زنجان" ، کانونهای ادبی-فرهنگی فعال در دانشگاهها و نشریات دانشجوئی را بصورت اندامهای پایا و پویا در بر گرفته است. البته این به مفهوم هدایت و راهبری همه فعالین و تشکلهای دانشجوئی دانشگاههای کشور از مرکزی واحد نبوده و نیست. بلکه تاکید بر اقدامی هماهنگ در اتخاذ تصمیمات و مواضع مشترک از سوی همه دانشجویان در موقع مقتضی می باشد. همچنانکه قیام سرتاسری اردیبهشت و خرداد ۱۳۸۵ دانشگاههای کشور، مراسم اول مهرماه و روز جهانی زبان مادری تاکیدی بر این نکته می باشد. نکته مهم و بدیهی دیگری که دوستان فعال دانشجوئی بدان اذعان دارند اینست که جنبش دانشجوئی آذربایجان-گله جک بیزیمدیر- بدور از منم منم گوئیهای رایج در حرکت ملی تنها سعی بر این دارد که با حفظ موضع بی طرفی در بین گروهها و فعالین زمینه همگرائی و اتخاذ تاکتیک های مشترک را مهیا نموده و از سقوط حرکت در منجلاب استبداد و دیکتاتوری جلوگیری نماید. این جنبش نه قصد مصادره فعالیت گروهی را داشته و نه ادعای رهبری جنبش دانشجوئی و حرکت ملی آذربایجان را دارد. این جنبش و فعالان آن مفتخر خواهد شد اگر لیاقت جاده صاف کنی حرکت ملی را داشته باشند. از هدفهای دیگر این جنبش ایجاد بستر و زمینه ای بر انتشار افکار و عقاید فعالین حرکت ملی و تحلیلهای قابل توجه و راهگشای آنان بوده است. فعالین دانشجوئی و هسته مرکزی جنبش که خود افتخار پرداخت هزینه هایی فراوان در مسیر مبارزاتی خود را دارند، قصد دارند تا زمانیکه شرایط برای یک حضور حزبی و تمام عیار مهیا نشده در قالب این جنبش به مبارزه ضد تبعیض نژادی خود ادامه دهند. در این قسمت مروری کوتاه بر وضعیت فعالین در دانشگاههای مختلف خواهیم داشته و خلاصه ای از عملکرد آنها را بیان خواهیم نمود.

دانشگاه تبریز

دانشگاه تبریز که از سالیان گذشته کانون مبارزات دانشجوئی آذربایجان بوده است از دو مشکل اساسی رنج می برد. اولین مشکل وجود حصارهای امنیتی در دانشگاه و داخل شهر می باشد. بی شک بیشترین توان نیروهای حراستی و امنیتی صرف ایجاد جو خفغان، رعب و وحشت در دانشگاه تبریز می شود. کانونهای دانشجوئی از جمله انجمن ادبی سهند و کانون آذربایجان شناسی و نشریات دانشجوئی در معرض تهدید و توقیف هستند. با تعویض هیات رئیسه و مدیر حراست دانشگاه این فشارها روبه افزایش گذاشته است. روند حرکت حراست و شورای فرهنگی دانشگاه طوری است که عملاً هر نوع امکان تشکیل گروه و سازمان دانشجوئی از بین رفته و مجازی برای برگزاری مراسم های دانشجوئی داده نمی شود. از اینروی اغلب دانشجویان فعال آذربایجانی ترجیح می دهند در قالب انجمن های اسلامی دانشجویان به فعالیت پردازند. در این دانشگاه امکانات اینترنتی برای دانشجویان کارشناسی اصلاً وجود نداشته و جریان آزاد اطلاعات با مشکل مواجه شده است. مشکل دوم در ارتباط با فعالیت دانشجویان عبارت از وجود تعداد انگشت شماری از دانشجویان متمایل به جریانی خاص در خارج از دانشگاه، می باشد. این تعداد علیرغم

فعالیت خویشان مانع از اتحاد کامل دانشجویان شده و سعی در تبلیغ به نفع تشکلی خاص دارند که موجبات عدم رضایت سایر دانشجویان را فراهم آورده است. در مجموع این دو مشکل مانع از شکل گیری فعالیتی درخور نام دانشگاه تبریز گردیده است.

دانشگاه آزاد تبریز

تا قبیل از توقیف فعالیتهای تشکل آرمان این تشکل توانسته بود نسبت به سازماندهی دانشجویان حول مسئله ملی اقدام کند. این تشکل در یکی دو سال اخیر و به ویژه جریانات اردبیهشت و خداداده نقش قابل توجهی ایفا نمود. متاسفانه بازداشت چندین تن از اعضا و هوداران این تشکل باعث گردیده است که فعلاً جو سکوت در دانشگاه آزاد حکفرما گردد.

دانشگاه صنعتی سهند تبریز

این دانشگاه علیرغم اینکه تا سالها پیش تحت نفوذ نیروهای ملی مذهبی فارس قرار داشت، اما با آغاز سال جدید این روند کاملاً عوض شده است. بطوریکه استارت قیامهای دانشجوئی در اردبیهشت ۱۳۸۵ و گرامیداشت ۱۹ اردبیهشت در این دانشگاه زده شد. اعتصابات گستردگی اردبیهشت ۱۳۸۵ سریعاً به سایر دانشگاهها سراپت نمود و در مدتی کمتر از یک ماه سراسر آذربایجان به صحنۀ تظاهرات ضد شونیستی مبدل گردید.

دانشگاه تربیت معلم آذربایجان

این دانشگاه در چند کیلومتری تبریز واقع شده و این امر به نوبه خود باعث کاهش ارتباط انداموار با سایر بخش‌های جنبش دانشجوئی گردیده است. اما علیرغم این مسائل دانشجویان این دانشگاه پا به پای سایر دانشگاهها فعالیتهای شایان توجهی داشته‌اند. امید می‌رود این روند شدت بیشتری به خود گیرد.

دانشگاه ارومیه

مشکلات موجود در دانشگاه ارومیه تا حدودی شبیه به دانشگاه تبریز می‌باشد. اما با این همه هنوز تنور مبارزه در این دانشگاه داغ است. نشریات دانشجوئی و کانونهای دانشجوئی در این دانشگاه نقش قابل توجهی در سازماندهی دانشجویان دارند. متاسفانه این اواخر تعلیق‌های گسترده باعث ضربه خوردن بدنه جنبش دانشجوئی در این دانشگاه شده است. اما خبرهای رسیده حکایت از سازماندهی مجدد جنبش دانشجوئی در این دانشگاه برای برگزاری مراسم روز دانشجو در ۱۹ اردبیهشت سال ۱۳۸۶ دارد.

دانشگاه اردبیل

اینیار اردبیلیها غوغای کردند. کسب جوابی متعدد از سوی نشریه دانشجویان اردبیلی سایان مایه افتخار کلیت جنبش دانشجوئی است. فعالیتهای قابل تقدیر به ویژه انجمن اسلامی دانشگاه آزاد باعث شکسته شدن

جو خفغان بر اردبیل و دانشجویان شده است. هماهنگی خوب دانشجویان با فعالین خارج از دانشگاه و برگزاری مراسم‌های مشترک پویایی جنبش دانشجوئی در اردبیل را دو چندان نموده است.

دانشگاه زنجان

دانشگاه زنجان از بازوی توامند جنبش دانشجوئی است. مراسم روز جهانی زبان مادری در این شهر و دانشگاه باعث حیرت شونیسم گردید و آرزوی بعضی‌ها را که حرکت ملی و جنبش دانشجوئی را ناتوان می‌خواستند نقش برآب نمود. در حالیکه نیروهای امنیتی و حراسی تنها به فکر سرکوب در تبریز، ارومیه و اردبیل بودند، بنگاه اقدام هوشمندانه فعالان دانشجوئی در این شهر آنها را متوجه ساخت بطوریکه با عجله حکم تعطیلی جمعیت اسلامی دانشجویان را صادر نمودند. زنجان بعلت نزدیکی به تهران بیش از سایر شهرهای آذربایجان مورد توجه خبرگزاریهاست و از اینروی هر حرکت ملی می‌تواند سریعاً در رسانه‌ها انعکاس یابد. فعالیت و سابقه چندین ساله فعالانی چون رضا عباسی(متاسفانه همینک در زندان بسر می‌برد) و سایر دوستانش، انتشار نشریه‌ای سیاسی چون سس در سالهای گذشته و دانشجویان مراغه‌ای این دانشگاه در قالب نشریات دانشجوئی و جمعیت اسلامی باعث اندوخته شدن تجربه سیاسی گرانقدرتی در این شهر شده است. فعالین جنبش دانشجوئی در این شهر پس از فارغ التحصیلی جذب نشریات محلی شده و حداقل در بعد فعالیتهای حقوق بشری و دفاع از زندانیان سیاسی آذربایجان نقش قابل توجهی ایفا می‌کنند. بی‌شك تعطیلی جمعیت اسلامی خلی در فعالیت‌های آتی این قسمت از جنبش دانشجوئی ایجاد نخواهد نمود، بلکه با طرح راهکارهایی جدید منسجمتر از قبل شاهد فعالیت این دوستان خواهیم بود.

دانشگاه‌های تهران

یک سنت سیاسی معمول در بین فعالین جنبش دانشجوئی وجود داشت و آن اینکه هر موقع جو خفغان بر آذربایجان حکفرما می‌شد، دانشجویان آذربایجانی دانشگاه‌های تهران فعالتر می‌شدند تا جو سکوت شکسته شود. البته ناگفته نماند که گرمی حاکم بر دانشگاه‌های تهران در سالهای قبل بیشتر نتیجه فعالیتهای مجمع دانشگاهیان بود. در زمانی نه چندان دور هسته مرکزی و نقطه قوت فعالیت تولیوم در تهران قرار داشت و این به نوبه خود باعث شکل‌گیری حرکتهای خوبی در تهران می‌شد. با فارغ التحصیلی اغلب اعضا فعال مجمع و بازگشت آنها به آذربایجان و نبود مکانیزمی قدرتمند جهت نوسازی مجدد این تشکیلات، بنظر می‌رسد عامل اصلی کاهش فعالیت دانشجویان آذربایجانی نسبت به گذشته در تهران باشد. دانشگاه‌هایی چون امیرکبیر، شریف، خواجه نصیر و تهران محل خوبی برای فعالیتهای دانشجویان آذربایجانی بود. با این اوصاف اقدام شجاعانه این دانشجویان در روز جهانی زبان مادری و گرامیداشت یاد فاجعه خوجالی ستودنی است. امید می‌رود با شروع سال تحصیلی جدید جنبش دانشجوئی در تهران بتواند به سازماندهی مجدد نیروهایش اقدام کند و همچون گذشته صدای آذربایجان را در مرکز به گوش جهانیان برساند. با محبوبیت یافتن طرح رسمیت یافتن زبان تورکی و برنامه‌های ریزی برای ایجاد بیداری ملی شهر وندان آذربایجانی ساکن تهران، سنگینی وظایف و نقش دانشجویان تهرانی بیش از گذشته احساس می‌شود.

دانشگاه گیلان و دانشگاههای اصفهان نیز علیرغم محدودیت‌های فراوان به وسعت خود سفیران جنبش دانشجوئی در خارج از آذربایجان هستند. نشریه قویوز گیلان هنوز هم نفس می‌کشد و صدای حرکت ملی و جنبش دانشجوئی را زنده نگه می‌دارد.

دانشگاه همدان و جوانان بهار وکیورآهنگ نیز در آینده ای نه چندان دور خبرسازترین بخش از جنبش دانشجوئی خواهند بود. بیداری ملی در این مناطق بقدرتی سریع در حال رشد است که حتی نمایندگان مجلس را نیز به اعتراف وا می‌دارد.

دانشگاههای آزاد مراغه، خوی و شبستر

این سه دانشگاه در بین دانشگاههای آزاد آذربایجان(به غیر از مراکز استانها) بیشترین دانشجو را دارند. این عامل به مزیتی مهم در فعال شدن جنبش دانشجوئی در این دانشگاهها تبدیل شده است. عنوان مثال دانشگاه آزاد مراغه در ۱۹ اردیبهشت امسال با صدور اطلاعیه ای و علیرغم مخالفت مسئولین دانشگاه با پرداخت هزینه سنگینی مراسم روز دانشجو را گرامیداشت. دانشجویان این دانشگاه با صفت کشیدن در مقابل خواسته های مستبدانه نماینده مجلس و رئیس دانشگاه آنها را رسوا و حرکت ملی آذربایجان را نیرویی دو چندان بخشنیدند. مردم شهر مراغه نیز دانشجویان را تنها نگذاشت تا حماسه خرداد آفریده شود. خوی نیز رفته رفته در حال تبدیل به یکی از کانونها و هسته های فکری مبارزه حرکت ملی آذربایجان است. در جریان قیام ضد نژاد پرسنی آذربایجان خوی در اول صفحه قرار داشت و دانشجویان آذربایجانی نقش فابل توجهی در سازماندهی تظاهرات داشتند. این روزها چندین خبر در ارتباط با دستگیری دانشجویان شبستر داشتیم. آنها نیز به نوبه خود با دل و جان و بنام آذربایجان مبارزه می‌کنند. دانشگاههای آزاد مرند، بناب، خیاو، خلخال و قوشاقجای نیز ساكت و بیکار ننشسته در موقع مقتضی به ایفای نقش ملی خود می‌پردازند.

دانشگاه آزاد سولدوز

سولدوز قلب داغدار آذربایجان است. یاد و خاطره شهدای این شهر در قیام خردادماه هرگز از حافظه تاریخی ملتمنان پاک نخواهد شد. جوانان و دانشجویان آذربایجانی این شهر درس بزرگی به شونیسم داده و سیلی محکمی بر صورت آپارتايد نواختند. دانشجویان این شهر از همه امکانات محدود خود استفاده نموده و سولدوز را عنوان خط مقدم آذربایجان همچنان پرشور و متلاطم نگهداشته اند.

نتیجه گیری

اگرچه سال ۱۳۸۵ سالی پرهزینه برای فعالین ملی و دانشجوئی آذربایجان بود، اما در عین حال توانست صدای میلیونها آذربایجانی تحت ستم ملی را به گوش جهانیان برساند. صدائی که هر روز پررسانتر از دیروز در جریان است. جنبش دانشجوئی بیش از هر زمان دیگری نیاز به اتحاد و همدلی دارد. ۱۹ اردیبهشت دیگری در راه است. در صورت سازماندهی خوب و مجدد باز می‌توانیم دنیا را به آذربایجان بیاوریم و عنوان آذربایجان جنوبی را در صدر اخبار شبکه های بین المللی و رسانه های گروهی جهان قرار دهیم. جنبش

دانشجوئی آذربایجان می تواند با حفظ استقلال خود به مبارزات ملی، مدنی، صلح دوستانه خود شدت بخشیده و آذربایجان را بسوی جامعه ای دمکراتیک، آزاد و سکولار رهنمایی کند.

بر خود وظیفه می دانیم یاد و خاطره همه دوستانی را که در سلوهای انفرادی و زندانهای عمومی بوده و یا آزاد شده اند را گرامی بداریم. از خداوند متعال برای خانواده شهدا صبر درخواست می کنیم و به خانواده عزیزانی که فرزندانشان هنوز در بند شوینیسم قراردارند مژده می دهیم که نگران نباشند زیرا بقول آن عزیز آزادی اگرچه دیر می رسد ولی در آخر همیشه برند است. آری دیری نخواهد پایید که ملت شریفمان به آزادی دست خواهد یافت و شما نیز در کنار عزیزانتان قرار خواهید گرفت.

با آرزوی سالی پرشکوه برای ملت آذربایجان بیست و چهارم اسفند ۱۳۸۵

بخش رسانه ای جنبش دانشجوئی آذربایجان گله حک بیزیم دیر

۱۹- اردبیهشت ، آذربایجان اوپرنجی گونو موناسبتی ایله اوپرنجی یولو** یونس شاملی

آذربایجانیین ملی دمکراتیک حرکاتی هرگون مبارزه پروسه سینده یننی (تازا) انکشاپلارا و افز مودرن حیاتی ایله باغلی، اویغون دوشونجه لر ایله مئیدانا چیخماقدادر. آذربایجان اوپرنجی گونو، آذربایجان خالقینین و ایران دا یاشایان تورک میلتنین افلوم دیریم مجادله سیندن و او مجادله نین ایستقامیتیندن باش قالدیرمیشیدر.

آذربایجان اوپرنجی گونو، آذربایجانیین ملی دمکراتیک حرکاتی نین گندیشاتیندان یارانان یننی عننه لردن بیری ساییلیر. بو تاریخی گون، ۱۳۷۴نجی ایلين اردبیهشت آینین ۱۹ دا آذربایجان اوپرنجی سی عدالتچی اراده سین ایران رژیمی نین تورکلره قارشی تحقیر اندیجی قاباغین دا، نمایشه قویور. اوگون آذربایجان اوپرنجی لری ایرانین صدا و سیما آدینا تورکلری تحقیر اندیجی بیر، سوال بلانکتی نین یایلماسی نا افز اعتراضی نی بیلدیرب و ایران تلویزیونونون مسئولارینین بو روتسوا و راسیستی حرکتینی آذربایجان و ایران کامو اویونا (افکار عمومی سینا) گوستربیدیر. او موقاویمت دن سونرا هر ایل، اردبیهشت ین ۱۹ نون ایل دؤنومون ده، آذربایجان اوپرنجی حرکاتی طرفیندن آغیرلانیب و گئده گئته اردبیهشت ین آذربایجان اوپرنجی گونو آدلانیب دیر.

بنله لیکله آذربایجان اوپرنجی گونو، ایران تورکلرینین گنج اولادلارینین مجادله سیندن بیر سوت و بیر مجادله عادتی دوغولموشدور. حقیقتاً آذربایجانیین ملی دمکراتیک حرکاتی باشلانقیجدان، بو میلتنین اوپرنجی لرینین قوبنوندا بسلنیمیش دیر.

آذربایجان اوپرنجی گونو، ایران دا یاشایان تورک میلتنی و اونون اوپرنجی لرینین مستقیل حرکتین گوستربیر. آیدینلاشمالي دیر کی آذربایجان اوپرنجی حرکاتی نین دردی و آماجی، فارس اوپرنجی حرکاتی ایله بعضی یؤتلرده ایشتراکی اولسادا، آمما دردیندن چوخ مهم یؤتلرده او حرکتدن آیرلیر. فارس اوپرنجی

حركاتى، اگرسه بير سياسي آزادلیق مبارزه سى آپارىرسا، آذربايچان اوپرنجى حركاتى بير اولوم دىرىم مجادله سى ايله قارشى قارشىا دورور. آذربايچان اوپرنجى حركاتى بو اولوم دىرىم مجادليله سينده، ايستر ايسته مز ايراندا گىندن دمكراتيك مجادليله نين انكىشافىينين اساسلىارىندان دير. آمما فارس اوپرنجى حركاتى، غيرفارس ميلتلرىنىن برابر حقوق قازانماسىنا جددى ياناشماسا، ان ياخشى تاثيرى يالىز سياسي رژيمىن دىگىشمه سينه كمك ائدير. آذربايچان اوپرنجى سينه، آمما، ايران رژيمىنىن يالىز دىگىشىلمە سى يوخ، بلکه او دىگىشىلمە نين كىفiet لى اولماسى اهمىت داشىير. باشقۇ سؤزجە، فارس اوپرنجى حركاتى، ايرانىن بوگونكۇ فارس دينجى و راسىيست رژيمى نى سالىب، اونون يئرينه بير فارس دين سىز راسىيست رژيمى ايسترسە، آذربايچانىن ملى دمكراتيك حركتى، و اونلا باغلى آذربايچان اوپرنجى حركاتى تمامى ايله بو حركت ايله قارشى و مخاليف دير. آذربايچانىن ملى دمكراتيك حركتى و تورك اوپرنجى لرى ايرانىن بوگونكۇ رژيمىنىن يئرينه، بير باشقۇ فارس رژيمى يوخ، بلکه ميلتلره دياناراق فراتىو حمھورىت***، عدالتچى، لائىك و ضد آپارتايىد بير حاكمىتىن ايش اوستونه گلمە سينه مجادله آپارىر.

بو فاكت لارا دياناراق، آذربايچان اوپرنجى حركاتى كىفii باخيمدان اوزوايىلە بير درىن، اينسانى و ملى آماج داشىير. بونا گۈرە آذربايچان اوپرنجى حركاتى و اونون مبارزه سىمبوللارىندان بىرى، **آذربايچان اوپرنجى گونو** بو باخيمدان جدى اهمىت داشىير. آذربايچان اوپرنجى گونون ميلتىمىزە گلە جك گونلرده كىفii ظفر و حتى ايرانىن باشقۇ ميلتلرىنىن اينسانى آماجلارى اوچون اغور قازانان بير گوندور.

باشاسىن آذربايچان اوپرنجى گونو

***- گونئى آذربايچان اوپرنجى حركاتى اصلينde آذربايچان ميلتىنىن اوز موقدراتىنى تعىين ائتمك آماجى يولوندا موباريزە ائدير. آذربايچان اوپرنجى حركاتى نا گوره مىللى دوشونجە يە صاحب اولان ميلتىمىز زامانىندا هر هانسى بير سىستىمەن ايش باشىينا گلمە سينه قرار وئرە جك(باغىمىسىزلىق، فدرالىزم، موختارىت و...). آذربايچان اوپرنجى حركاتى پلورالىزمە ايناراق بوتون فيكىرلە سايقى ايله ياناشماڭى اوزونە بورج بىلir. اوزه ليكلە ميلتىمىزىن ده يىلى آيدىن و يازار اوغلانلارينا داها آرتىق حورمت قائل دير و اونلارى آذربايچانىمizin معنوى سرمایه سى كىمى حساب ائدير. آما كىمسە ده ن ده آذربايچان اوپرنجى آدىنا دانىشىب اونا پلاتفورم يازماڭى دوزگون حساب ائتمىر.

گونشى آذربايچان اوپرنجى حركاتى - گلە جك بىزىمدىر

Azərbaycan öğrənci günü qutlu olsun !

Əziz öğrəncilərimiz, istəkli tələbələr, dəyərli Azərbaycan gənçliyi :

Şübhə yoxdurki bütün milli siyasi hərəkətlərdə olduğu kimi " Azərbaycan Milli Hərəkatının" da aparıcı quvvəsinin ön sıralarında Azərbaycan gənçliyi, Azərbaycan öğrənciləri və özəlliklə biliyurdlar tələbələri dayanmışdır.

Gənçliyin fiziki enerjisi vəe elm ocaqlarının bilimsel mərkəziyəti biliyurdlarda birləşərək toplu bir güc halinə gəlir. Bu sınmaz, yixilməz, əyilməz gücün inam qaynağı milli qurtuluş məfkurəsi olunca o millət qətiyən qalib gələcəkdir. Azərbaycan öğrənciləri bugün Türkük mehvəri ətrafında fırlanan Azərbaycanlıq düşüncəsini beyn yariqlarında yerləşdirdiyinə görə arxayınlıqla demək olarkı "gələcək bizimdir". Geçmişdəki xətaları düzgün dəyərləndirərək, bugün tələbələrimiz yalançı Farslılıq siyasetinin arxasında sürünməkdən imtina edərək "Azərbaycan Mərkəzli düşüncə sistəmi" daxilində yürüməkdədir. Mehz bu təfəkkürün qalibiyəti nəticəsindədirki, gənçliyimiz milli azadlıq yolunun köprülərin bir- bir tikir və ağıllı siyasetlə şovinizmin belini bükür, eşq olsun sizlərə.

Əmin və arxayınamki, ordibeş ayının 19-u (9 may) " Azərbaycan Öğrənci Günü " münasibəti ilə bütün Azərbaycan tələbələri çeşitli tədbirlər geçirərək qarşısında yaradılmış bütün maniələri qaldıracaq və özünə yaraşır biçimdə sözünü diyəcəkdir.

Biliyurdlarda olduğu kimi orta məktəblərdə də bugünün əhəmiyyəti və "Azərbaycan öğrənci hərəkatının " mahiyətini aydınlaşdırın toplantıların hazırlanması, milli hərəkatımızın böyük başarısı olacaqdır.

Bu vəsilə ilə Quzey Azərbaycan cumhuriyətinin əziz tələbələrindən də israrla xahiş edirəm ki, bugünün bütün Azərbaycan öğrəncilərinin günü halinə gəlməsi üçün əllərindən gələni əsirgəməsinlər. Olduqları universitələrdə toplanaraq, mümkünənə güneydəki tələbələrlə əlaqəyə girərək " bütün Azərbaycanda " şanlı bir "öğrənci günü" bayrağı ucaltsınlar.

Əziz Türk gincəliyi ;

Böyük Türk millətinin 200 illik acısının son bulması, bütün Azərbacanımızın 180 illik parçalanma nisgilinin bitisi , güney Azərbaycanda 80 illik asimilasyon siyaseti ilə talanmış milli varlığımızın yenidən özümüzə qaytarılması və bütün dünyələrimizin elmi metodlarla açılması sizlərin güclü biləklərinin başarılı barmaqları ilə mümkün olacaqdır. Bir-birizin əlindən tutaraq, çiyan – çiyanə verərək " yumuruqları düyünləyin.

Bir daha sizləri bu gözəl gün münasibəti ilə təbrik edir, hamınıza can sağlığı, səadət dolu həyat, bolluqda yaşayış, gözəl gələcək və azad yurd arzulayıram.

Yaşasın Azərbaycan – Tanrı Türkü qorusun.

Böyük Rəsuloğlu   28 April 2007

گونئی آذربایجان اوپرنجی حركاتیندان اونملی آچيقلاما

سون گونلرده خارىجده ياشانان بعضى اولى لار و بير سياسى تشكيلاتدا يارانان گرگينلىك، گونئى آذربایجان اوپرنجى حركاتىنى ايلگىلىدىرىمىر. گونئى آذربایجان اوپرنجى حركاتى اولاراق نه كيمسه نى دستكله بير و نه قارشى چىخىرىق. بيز اخلاقى ايلكە، دمكراسى و آذربايچانىن مىلى چىخارلارينا اونم وئرە رە ك، مىللەي موجادله مىزدە داها جى و ائتگىن اولاراق اشتراك ائتمە گى دوشۇنوروک. گونئى آذربایجان اوپرنجى حركاتى(گله جك بىزىمىدىر) آدینا يايلان هر جور بير موناسىبىت سادە جە بىزىم رسمى ويلاكىمىزدا بىلدىرى نى تكذىب ائده رە ك، هر كسىن اوزگور فيكىر و سوز آزادلىغىنا سايقى دوبىاراق يازاجاقلارى يازى لارى اوز آدلارىندا يازماغا دعوت ائدىرىك. دوغال اولاراق هر كىس بير شخص و يا تشكيلاتى سئوبى و سئومە يە دە بىلىر. كيمسه شخصى اوزە ل فيكىرىنى بير قروب آدینا وئرمە مە لى دىر.

گونئى آذربایجان اوپرنجى حركاتى نىين گوندە مىنده اولان 19 اردىبېشت اوپرنجى گونو قوتلامالارى و اونون آردىندا كاريكتور كريزى و خىداد حادىته لرى دىر. بئله ليكلە بوتون اوپرنجى باجى وقارداشلارىمىزى داها دىقتلى اولوب و گلن ايکى هفتە بويونجا جى تورە ن لىرين كىچىرىلمە سىنه چاغىرىرىق. هر بير بىلىم يوردو اوپرنجى لرى او بىلىم يوردونون اوزە ل شرايطىن نظرە آلاراق مراسىيملەر كىچىرە جىلەر.

گونئى آذربایجان اوپرنجى حركاتى-گله جك بىزىمىدىر

1386/2/5